

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Nørgård Agro I/S
Abildholdtvej 7
7500 Holstebro

Dato: 23-05-2016
Sagsnr.: 09.17.18-P19-36-15
Henv. til: Christian Westergaard
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 78 18
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget

Nørgård Agro I/S

Abildholtvej 7, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 19h, Den østlige Del, Borbjerg

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI
2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Dokumentation .....</i>	<i>9</i>
<i>Udnyttelse af godkendelse .....</i>	<i>9</i>
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	<i>9</i>
<i>Ophør af husdyrbruget .....</i>	<i>9</i>
<i>Ophør Landskabelige og kulturhistoriske forhold .....</i>	<i>10</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Det ansøgte husdyrhold .....</i>	<i>10</i>
<i>Stalde .....</i>	<i>11</i>
<i>Rengøring af staldanlæg .....</i>	<i>12</i>
<i>Ensilage opbevaring og håndtering .....</i>	<i>12</i>
<i>Døde dyr .....</i>	<i>12</i>
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning .....</i>	<i>12</i>
<i>Håndtering af gylle og afgasset biomasse .....</i>	<i>13</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning .....</i>	<i>13</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg .....</i>	<i>13</i>
<i>Lugt .....</i>	<i>13</i>
<i>Transport .....</i>	<i>13</i>
<i>Støj .....</i>	<i>13</i>
<i>Restvand og spildevand .....</i>	<i>14</i>
<i>Skadedyr .....</i>	<i>14</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld .....</i>	<i>14</i>
<i>Miljø- og ressourcestyring .....</i>	<i>15</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	15
<i>Drift af husdyrbrugets arealer .....</i>	<i>15</i>
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet .....</i>	<i>16</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	17
KLAGEVEJLEDNING	17
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	19
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	20
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD	21
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold .....</i>	<i>22</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder .....</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget .....</i>	<i>24</i>
<i>Alternative muligheder .....</i>	<i>25</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
<i>Det ansøgte husdyrhold .....</i>	<i>25</i>

Stalde	26
Valg af BAT-teknologi i staldanlæg	29
BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak	29
Ventilation	30
Rengøring af staldanlæg	30
Foder	30
Ensilage opbevaring og håndtering	31
Fyringsanlæg	32
Olie og brændstof	32
Affald	33
Døde dyr	34
Sprøjtemidler og kemikalier	35
Opbevaring af flydende husdyrgødning	35
Håndtering af gylle	37
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning	37
Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	38
Ammoniak	38
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	40
Lugt	40
Transport	41
Støj	43
Støv	44
Lys	44
Restvand og spildevand	44
Skadedyr	45
Driftsforstyrrelser eller uheld	45
Renere teknologi og ressourcestyling	47
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	50
Drift af husdyrbrugets arealer	50
Udskiftning af udbringningsarealer	53
Sædskifte og efterafgrøder	53
Udbringning af husdyrgødning	53
Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer	55
Grundvand	55
Bilag IV-arter	56
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder	57
Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer	58
Nitratudvaskning i det ansøgte projekt	58
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)	59
Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt	60
Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)	65
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	67
BILAG	68
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	68
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	69
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING 1/2	70
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING 2/2	71
BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	72
BILAG 5 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD	73
BILAG 6 – GYLLETRANSPORTRUTER	74
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	75
BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	76

BILAG 9 – AREALER DEL 1/6	77
BILAG 9 – AREALER DEL 2/6	78
BILAG 9 – AREALER DEL 3/6	79
BILAG 9 – AREALER DEL 4/6	80
BILAG 9 – AREALER DEL 5/6	81
BILAG 9 – AREALER DEL 6/6	82
BILAG 10 – JORDBUNDSTYPER	83
BILAG 11 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	84
BILAG 12 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER)	85
BILAG 13 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	86
BILAG 14 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER	87
BILAG 15 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	88
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 3	89
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 3	90
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 3 / 3	91
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE - 1/6	92
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE - 2/6	93
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE - 3/6	94
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE – 4/6	95
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE – 5/6	96
BILAG 17 – § 46 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE – 6/6	97
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSNIVEAU	98

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	23-05-2016
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Nørgård Agro I/S
CVR-nr. / P-nr.	32593631 / 1015731903
Husdyrbrugets adresse	Abildholtvej 7, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97468052 / 40688052
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Steen Nørgård og Anders Nørgård
Husdyrbrugets e-mail:	is@noergaard-agro.dk
Matrikel	Abildholtvej 7+9: 19h, Den østlige Del, Borbjerg Abildholtvej 8: 19a, Den østlige Del, Borbjerg
CHR	Abildholtvej 7+9: 54032 Abildholtvej 8: 54030
Byggetilladelse	Da der bygges nye stalde, skal der forinden byggering igangsættes søges om byggetilladelse hos kommunen via www.bygogmiljoe.dk
Ejendomsnr.	Abildholtvej 7+9: 661-43156 Abildholtvej 8: 661-95393
Husdyrgodkendelsesskema nummer	83746 (kumuleret effekt siden 2007, samt arealer), 83546 (etape 1.), 83623 (etape 2.).
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, kvt@hfic.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-36-15

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 07-12-2015 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Abildholtvej 7, 7500 Holstebro. Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Ansøgningen har været annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside i perioden fra den 14-01-2016 til den 28-01-2016. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 07-04-2016 til den 20-05-2016.

Eksisterende miljøgodkendelse af 10-12-2014 erstattes ved meddelelse af denne nye miljøgodkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den tages i brug. Samtidig bortfalder eksisterende miljøgodkendelse af 11-08-2011 samt tillæg 1 af 10-12-2014.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger:

1. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på alle de udvidelser, der er foretaget siden 1. januar 2007, dvs. nudriften i 2007 sammenholdt med ansøgt drift i 2016. (fiktiv ansøgning nr. 83746).
2. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og ansøgt drift (etape 1: fiktiv ansøgning nr. 83546, etape 2: skema ID 83623).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af fiktiv ansøgning 83746.

Dyreholdet udvides til 1961,10 DE bestående af 945 malkekøer (tung race, 13.500 kg mælk), 719 kvier (tung race, 6-24 mdr.), 244 småkalve (tung race, 0-6 mdr.) og 475 tyrekalve (tung race, 40-55 kg). I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret nyt staldanlæg, samt ensilageplads.

Udvidelsen foregår i to faser. Første fase involverer udvidelse i eksisterende stalde umiddelbart efter meddelelse af godkendelsen i foråret 2016. Anden fase involverer byggeri af ny goldkostald og kalvestald, og byggeriet vil starte medio 2018 og stå færdigt ultimo 2018. Driften udvides herefter løbende indtil primo 2021.

Husdyrbrugets anlæg ligger langt fra naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug og totaldepositionen på disse områder ligger på 0,0 og 0,1 kg N/ha/år. Der etableres overdækning på en

---

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

gyllebeholder. Desuden etableres der gylleforsuringsanlæg og spalteskrabere på dele af anlægget for at reducere ammoniakudledningen. Alle arealer er beliggende i oplandet til Nissum Fjord (Felsted Kog), hvor der er stigende husdyrtryk og dermed krav om udvaskning svarende til planteavlsniveau. Arealerne dyrkes med K12 sædskifte.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er før og efter udvidelsen større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 945 malkekøer (tung race, 13.500 kg mælk), 719 kvier (tung race, 6-24 mdr.), 244 småkalve (tung race, 0-6 mdr.) og 475 tyrekalve (tung race, 40-55 kg) svarende til i alt 1961,10 DE, på husdyrbruget matr. nr. 19h, Den østlige Del, Borbjerg, beliggende Abildholtvej 7, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal

Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Nærværende § 12 miljøgodkendelse ophæver miljøgodkendelse af 11-08-2011, samt tillæg nr. 1 af 10-12-2014 meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
  - husdyrholdets størrelse
  - foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs og følgesedler fra indkøbt foder og råvarer
  - affaldsregistrering og – bortskaffelse
  - mark- og gødningsplaner
  - driftsjournaler (jvf. bilag 16)

Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

---

4. Byggeriet skal være påbegyndt senest 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen og byggeriet skal stå senest efter 3 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Inden for 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal dyreholdet være fuldt etableret.
5. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

---

6. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

7. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune

kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Ophør Landskabelige og kulturhistoriske forhold

8. Der skal etableres/opretholdes afskærmende beplantning i form af 3-rækkede læhegn som angivet på bilag 3, og som det i øvrigt er etableret i dag. Beplantningen skal bestå af hjemmehørende arter og skal stedse vedligeholdes.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

9. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Etape 1:

Dyreart og dyretype	Ansøgt produktion	
	Antal	DE
Malkekøer, tung race (13.000 kg mælk)	855	1381,82
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-24 mdr.)	579	261,93
Tyrekalve, tung race (40-55 kg.)	430	4,22
Småkalve (3-6 mdr.), tung race	98	28,91
Småkalve (0-3 mdr.), tung race	98	24,01
Småkalve (0-1 mdr.), tung race (krydsningskalve)*	8	1,83
I alt		1702,71

* 100 producerede krydsningskalve, der sælges som helt små, svarende til 8 årsdyr.

Etape 2:

Dyreart og dyretype	Ansøgt produktion	
	Antal	DE
Malkekøer, tung race (13.500 kg mælk)	945	1565,64
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-24 mdr.)	719	325,25
Tyrekalve, tung race (40-55 kg.)	475	4,66
Småkalve (3-6 mdr.), tung race	98	28,91
Småkalve (0-3 mdr.), tung race	98	24,01
Småkalve (0-1 mdr.), tung race (krydsningskalve)*	8	1,83
Småkalve (0-6 mdr.), tung race	40	10,81
I alt		1961,10

* 100 producerede krydsningskalve, der sælges som helt små, svarende til 8 årsdyr.

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i skema 3a og 3b. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Nedgang i mælkeydelse må ikke omsættes til flere dyr.

10. Kvierne fra staldafsnittet "Kalve- og tyrestald hus G" skal på græs minimum 6 mdr. om året inden for husdyrbrugets udbringingsareal. Etape 1: 22 kvier

svarende til 9,95 DE. Etape 2: 52 kvier svarende til 23,52 DE. Dette skal dokumenteres i driftsjournalen.

Stalde

---

11. Stalde skal etableres og drives som angivet i skema 3a og 3b.
12. Der skal i staldene "Kostald hus L" og "Kostald" etableres skrabeanlæg på det faste gulv. Skrabeanlægget til fjernelse af husdyrgødning skal skrabe staldgulvet minimum hver 4. time – svarende til 6 gange i døgnet.
13. Skrabere i "Kostald hus L" og "Kostald" skal forsynes med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber/robotskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
14. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrølesmåtten altid er tør i overfladen.
15. I stalden "Kostald hus L" skal der etableres et forsøringsanlæg efter Miljøstyrelsens BAT-blad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle". Anlægget skal være i drift hele året, svarende til 8.760 timer/år.
16. Syretanken skal være dobbeltskroget.
17. Overpumpning af syre skal ske via et vakuumsystem, der sikrer mod dråbetab.
18. Via forsuring skal det sikres, at pH på månedsbasis har en gennemsnitlig pH på maksimalt 6,0. Korrekt drift af anlægget skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende.
19. Der skal udføres daglig kontrol af forsøringsanlægget, herunder syreforbrug i de enkelte staldafsnit og restmængde af syre i syretanken. Driftsfejl og alarmer vedlægges driftsjournalen.
20. Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum 4 gange årligt. Kontrol- og kalibreringshyppigheden kan nedsættes efter aftale med Holstebro Kommune såfremt det kan dokumenteres, at anlægget kører med fuld effekt.
21. Kontrol og kalibrering skal noteres i ejendommens driftsjournal, bilag 16 og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og

kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

Rengøring af staldanlæg

---

22. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Ensilage opbevaring og håndtering

---

23. Ensilage skal fortrinsvis opbevares i ejendommens plansiloer, jf. bilag 3 og 4. De nye ensilagesiloer opføres efter landbrugets byggeblad nr. 103.09-01. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænedede eller lavbundsjarde uden okkerklasse jf. bilag 12.
24. I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingsboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som fast husdyrgødning.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloe, skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Døde dyr

---

25. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
26. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

27. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 16.
28. Gylletank I på Abildholtvej 8 skal være forsynet med fast overdækning med indvendigt skørt.
29. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.
30. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør bestilles inden 2 hverdage efter skadens opståen.
31. Eventuelle skader og reparationer på teltoverdækningen skal noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne.

Håndtering af gylle og afgasset biomasse

---

32. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning og lign. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

33. Dybstrøelse og fast mæg skal opbevares på møddingsplads jf. bilag 3, eller køres direkte til udspreddning på arealerne in henhold til gældende regler. Komposteret dybstrøelse må placeres i markstakke, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overholder kravene for ensilagestakke.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

---

34. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

35. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

36. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

37. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Restvand og spildevand

38. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
39. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemiddelrester og lign., skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.
40. Senest samtidig med etablering af ensilagesiloerne skal udsprinklingsanlægget dimensioneres så det opfylder kravene specificeret i landbrugets byggeblad om udsprinkling af overfladevand fra ensilagesilo og ensilageplads.
41. Inden godkendelsen tages i brug, skal der foreligge en udledningstilladelse af tag- og overfladevand fra bygninger til forsinkelsesbassinet nord for anlægget.

Skadedyr

42. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.
43. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

44. Abildholtvej 7: Der skal være etableret en passende barriere omkring gyllebeholderne, der forhindrer gylle i at løbe til Abildholt Å ved gylleudslip.
Abildholtvej 8: Der skal være etableret en passende barriere, der forhindrer gylle i at løbe i søen øst for ejendommen.
45. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

---

46. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
47. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
48. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
  - Affaldsreducerende tiltag.
49. Senest 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse skal hele husdyrbruget være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme resourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpe typer etc.
50. Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent. Husdyrbruget skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyret udebelysning.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

51. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 8-9.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1071,98 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 3 således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,30 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

52. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af kvæggylle til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 816 DE, jf. skema 14.

53. Der skal afsættes husdyrgødning til godkendt modtager svarende til 73,10 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af skema 14.

54. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

55. Ved udbringning af gylle på gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal der foreligge en underskrevet aftale herfor. Aftalen skal indeholde et kort, der angiver hvilke arealer aftalen omhandler.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

56. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst.

57. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

58. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 21-06-2016.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Steen Nørgård og Anders Nørgård, Abildholtvej 7, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, kvth@hfic.dk (ansøgers rådgiver)

- Martin Fleng, Abildholt Hedevej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Bonde, Nørreholmvej 13, 7490 Aulum (ejer af Abildholt Hedevej 2, der er nabo)
- Rigmor Pagter Nørgaard, Abildholtvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Kurt Glistrup Lund, Abildholtvej 11, 7500 Holstebro (nabo)
- Tage Jensen, Viborgvej 95, 7500 Holstebro (ejer af Abildholtvej 13, der er nabo)
- Inga Marie Kirkeby, Vester Feldborgvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Knud Haugaard Madsen, Vester Feldborgvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Allan Pedersen og Tina Andreasen, Abildholt Hedevej 4, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Finn Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Anders Rasmussen, Ternevej 120, 7430 Ikast (bortforpagter)
- Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup (Gylleaftaler)
- Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro (Gylleaftaler)
- Herning Kommune, landbrugsgruppen@herning.dk (§ 46 høringsparter)

I perioden 07-04-2016 til 20-05-2016 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret på Holstebro Kommunes hjemmeside og orienteringsbrev er sendt til nedenstående:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR:, P-nr.: Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr.: Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, kvt@hfic.dk (ansøgers rådgiver)
- Martin Fleng, Abildholt Hedevej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Lars Bonde, Abildholt Hedevej 2, 7490 Aulum (nabo)
- Rigmor Pagter Nørgaard, Abildholtvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Kurt Glistrup Lund, Abildholtvej 11, 7500 Holstebro (nabo)
- Tage Jensen, Viborgvej 95, 7500 Holstebro (ejer af Abildholtvej 13, der er nabo)
- Inga Marie Kirkeby, Vester Feldborgvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Knud Haugaard Madsen, Vester Feldborgvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Allan Pedersen og Tina Andreasen, Abildholt Hedevej 4, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Finn Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Anders Rasmussen, Ternevej 120, 7430 Ikast (bortforpagter)
- Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup (Gylleaftaler)
- Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro (Gylleaftaler)
- Herning Kommune, landbrugsgruppen@herning.dk (§ 46 høringsparter)

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:
Ingen bemærkninger modtaget.

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i perioden 14-01-2016 til den 28-01-2016.
Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Abildholtvej 7, 7500 Holstebro samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2024.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 23-05-2016. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger har oplyst, at udvidelsen vil ske i to etaper. Første etape involverer udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger og anden etape involverer byggeri af nye stalde. Da byggeriet i anden fase påbegyndes senest 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen ønsker ansøger søgt om en fristforlængelse, så den samlede husdyrudvidelse først skal være fuldendt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Holstebro Kommune finder dette acceptabelt, da BAT i staldanlæggene vil blive etableret sammen med bygninger og faste installationer. Der stilles vilkår herom.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme 2009
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Abildholdtvej 7, 8 og 9, 7500 Holstebro drives af Steen Nørgård og Anders Nørgård og Anders Nørgård under CVR nr. 32593631, Nørgård Agro I/S. De drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Steen og Anders Nørgård. Den drifts- og

miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Da de to ejendomme Abildholtvej 7 og 9 har samme ejendomsnummer behandles disse sammen i nedenstående, mens Abildholtvej 8, som ligger på den anden side af Abildholtvej behandles for sig. Ejendommene drives dog samlet og med fælles foderopbevaring mv. Opdelingen i nogle af afsnittene sker således kun for nemmere at kunne danne sig et overblik over den samlede ejendom.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 1,8 km øst for Hogager. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo, Abildholtvej 6, – krav 50 meter	110 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Feldborg) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	4,4 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1,7 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, vurdering indenfor 300 meter	1,7 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m) [jf lov om mgk §7 stk 1 nr 1]	> 5 km
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m) [jf lov om mgk §7 stk 1 nr 2]	> 1,7 km

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny kostald - ny kalvestald - ensilagesiloer	> 150 m > 100 m > 250 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) Nye anlæg	> 1 km
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny kostald - ny kalvestald - ensilagesiloer	100 m 100 m 90 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m)	
- ny kostald	20 m
- ny kalvestald	100 m
- ensilagesiloer	> 150 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m)	> 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m)	
- ny kostald	100 m
- ny kalvestald	100 m
- ensilagesiloer	200 m
Naboskel (krav 30 m)	
- ny kostald	> 200 m
- ny kalvestald	200 m
- ensilagesiloer	> 300 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. stalden i den tidligere foderlade og den nye ensilagepladser opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.
-

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger uden for kulturhistoriske områder, landskabelige interesseområder, kystnærhedszonen, skovbyggelinjen, beskyttede fortidsminder eller diger.

Ejendommen ligger i det åbne land ca. 4,4 km NV for Feldborg, som er den nærmeste byzone i området.

Landskabet er beliggende på den nordlige del af Sønderhede Hedeslette/Karup Hedeslette og er derfor karakteriseret ved et relativt fladt terræn med intensivt landbrug, kun brudt af de mange læhegn og nogle enkelte mindre vandløb. Centralt i området ligger Borbjerg og Sevel Plantager og de to landsbyer Skave og Hogager. Mellem de to byer ligger et større netværk af moseområder og vandløb, der gennem Savstrup Å er forbundet med Storeåen. Landskabets skala er overvejende lille til middel, men enkelte steder, hvor der kun er få hegn, åbner landskabet sig op til en større skala. Bl.a. området sydvest for Hogager ved speedwaybanen fremtræder i en lidt større skala end resten af landskabsområdet. Bebyggelsesstrukturen består af mindre landsbyer, gårde samlet langs vejene og spredte gårde på fladerne omkring

landsbyerne. Landskabet er på grund af det relativt flade terræn og de mange hegn, generelt ikke præget af langstrakte udsigter.

I forbindelse med udvidelsen bygges en ny goldkostald på 3600 m² samt en ny kalvestald på 625 m². Byggeriet opføres som huludfyldning inden for den eksisterende bygningsmasse. Derudover indrettes en ny ensilageplads i det nordøstlige hjørne på 3300 m². Det vurderes, at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Området er et typisk landbrugsområde, stort set fladt og med mange læhegn, som slører de 3 tætliggende ejendommers store driftsbygninger lidt.

Samlet vurdering

Det vurderes, at byggeriet ikke har væsentlig indvirkning på landskabet, da det opføres inden for den eksisterende bygningsmasse.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Ingen af markerne ligger pt. indenfor beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende.

På udbringningsarealer er der registreret ikke-fredede fortidsminder (ofte overpløjede gravhøje), se kortbilag. Dybdepløjning ved de ikke fredede fortidsminder frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret diger især mod grænsen til Borbjerg Plantage. Digerne er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29a. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digernes placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse, da de er placeret i markskel, se kortbilag. Vær dog opmærksom, hvis marker sammenlægges.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Alternative muligheder

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften sandsynligvis vil forsætte uændret. Ansøger ønsker at følge med udviklingen, for at opretholde et bæredygtigt landbrug, hvor der er plads til produktion og fritid. Der er ikke i forbindelse med projektet indsendt uddybende beskrivelser af alternativer til det ansøgte projekt.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (skema 2a og 2b) i de staldsystemer, der er angivet i skema 3a og 3b.

Skema 2a. Ansøgt produktionsstørrelse, etape 1.

Dyreart og dyretype	Ansøgt produktion	
	Antal	DE
Malkekøer, tung race (13.000 kg mælk)	855	1381,82
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-24 mdr.)	579	261,93
Tyrekalve, tung race (40-55 kg.)	430	4,22
Småkalve (3-6 mdr.), tung race	98	28,91
Småkalve (0-3 mdr.), tung race	98	24,01
Småkalve (0-1 mdr.), tung race (krydsningskalve)*	8	1,83
I alt		1702,71

* 100 producerede krydsningskalve, der sælges som helt små, svarende til 8 årsvyr.

Skema 2b. Ansøgt produktionsstørrelse, etape 2.

Dyreart og dyretype	Ansøgt produktion	
	Antal	DE
Malkekøer, tung race (13.500 kg mælk)	945	1565,64
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-24 mdr.)	719	325,25
Tyrekalve, tung race (40-55 kg.)	475	4,66
Småkalve (3-6 mdr.), tung race	98	28,91
Småkalve (0-3 mdr.), tung race	98	24,01
Småkalve (0-1 mdr.), tung race (krydsningskalve)*	8	1,83
Småkalve (0-6 mdr.), tung race	40	10,81
I alt		1961,10

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i skema 2 inden for hvert planår (1. august – 31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 3a og 3b, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3a – Fase 1. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem ift. 2007 niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Drift 2007		Etape 1		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Abildholtvej 7+9, CHR: 54032						
Kalvestald, hus C	Småkalve, st. race	20 (0-6 mdr.)	5,41			Dybstrøelse
	Kvier, st. race	20 (6-28 mdr.)	9,69			Spaltegulvbokse
	Tyrekalve, st. race	40 (40-220 kg)	11,96			Dybstrøelse
Kviestald, hus F	Kvier, st. race	120 (6-28 mdr.)	58,12	135 (6-24 mdr.)	61,05	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)
Kalve- og tyrestald, hus G	Småkalve, st. race	17 (3,5-6 mdr.)	5,09	98 (3-6 mdr.)	28,91	Dybstrøelse
	Kvier, st. race	52 (6-28 mdr.)	25,18	22 (6-24 mdr.)	9,95	Dybstrøelse
	Kvier, st. race					Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race	48 (40-220 kg)	5,56			Dybstrøelse
	Ungtyre, st. race	120 (220-440 kg)	30,77			Dybstrøelse
	Malkeko, st. race			30 (13.000 EKM)	48,48	Dybstrøelse
Kostald, hus D	Malkeko, st. race	225 (10.120 EKM)	311,02			Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)
	Malkeko, st. race	10 (10.120 EKM)	13,82			Dybstrøelse
	Kvier, st. race			350 (6-24 mdr.)	158,29	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Drift 2007		Etape 1		Staldsystem og BAT-nivå
		Antal	DE	Antal	DE	
						ringkanal)
	Kvier, st. race			10 (6-24 mdr.)	4,60	Dybstrøelse
Stald + Lager hus E	Malkeko, st. race	35 (10.120 EKM)	48,38	70 (13.000 EKM)	113,13	Dybstrøelse
	Småkalve, st. race	16 (0-6 mdr.)	4,32			Dybstrøelse
	Kvier, st. race					Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race	32 (40-220 kg.)	3,76			Dybstrøelse
Kalvestald, hus M	Småkalve, st. race			98 (0-3 mdr.)	24,01	Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race			430 (40-55 kg.)	4,22	Dybstrøelse
	Småkalve, st. race			8 (0-1 mdr.)	1,83	Dybstrøelse
Kostald hus L*	Malkeko, st. race			13 (13.000 EKM)	21,01	Dybstrøelse
	Malkeko, st. race			647 (13.000 EKM)	1045,65	Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)
Tyrestald hus K	Tyrekalve, st. race					Dybstrøelse
	Kvier, st. race			14 (6-24 mdr.)	6,33	Dybstrøelse
Svinestald	Slagtesvin	2200 (30-102 kg)	52,38			Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv
	Slagtesvin	1050 (30-102 kg)	25			Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv
Kalvestald nr. 8	Småkalve, st. race	24 (0-6 mdr.)	6,49			Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race	55 (40-220 kg.)	6,47			Dybstrøelse
	Kvier, st. race	54 (6-28 mdr.)	26,15			Bindestald med grebning
			642,41		1527,47	

Abildholtvej 8, CHR: 54030

Kostald	Malkeko, st. race	110 (10.120 EKM)	152,05	90 (13.000 EKM)	145,45	Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)
	Malkeko, st. race			5 (13.000 EKM)	8,08	Dybstrøelse
Kviestald	Kvier, st. race			48 (6-24 mdr.)	21,71	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)
	Kvier, st. race	33 (6-28 mdr.)	15,98			Spaltegulvbokse
	Ungtyre, st. race	55 (220-440 kg.)	14,10			Spaltegulvbokse
			182,13		175,24	
			824,54		1702,71	

I forbindelse med udvidelsen opføres ny goldkostald og ny kalvestald, jvf. bilag 2.

Skema 3b – Fase 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem ift. fase 1.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Etape 1		Etape 2		Staldsystem og BAT-nivå
		Antal	DE	Antal	DE	
Abildholtvej 7+9, CHR: 54032						

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Etape 1		Etape 2		Staldsystem og BAT-nivå
		Antal	DE	Antal	DE	
Kviestald, hus F	Kvier, st. race	135 (6-24 mdr.)	61,05	135 (6-24 mdr.)	61,05	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)
Kalve- og tyre-stald, hus G	Småkalve, st. race	98 (3-6 mdr.)	28,91	98 (3-6 mdr.)	28,91	Dybstrøelse
	Kvier, st. race	22 (6-24 mdr.)	9,95	22 (6-24 mdr.)	9,95	Dybstrøelse
	Kvier, st. race			30 (6-24 mdr.)	13,57	Dybstrøelse
	Malkeko, st. race	30 (13.000 EKM)	48,48			Dybstrøelse
Kostald, hus D	Kvier, st. race	350 (6-24 mdr.)	158,29	350 (6-24 mdr.)	158,29	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)
	Kvier, st. race	10 (6-24 mdr.)	4,60	10 (6-24 mdr.)	4,60	Dybstrøelse
Stald + Lager hus E	Malkeko, st. race	70 (13.000 EKM)	113,13			Dybstrøelse
	Kvier, st. race			20 (6-24 mdr.)	9,05	Dybstrøelse
Kalvestald, hus M	Småkalve, st. race	98 (0-3 mdr.)	24,01	98 (0-3 mdr.)	24,01	Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race	430 (40-55 kg.)	4,22	430 (40-55 kg.)	4,22	Dybstrøelse
	Småkalve, st. race	8 (0-1 mdr.)	1,83	8 (0-1 mdr.)	1,83	Dybstrøelse
Kostald hus L*	Malkeko, st. race	13 (13.000 EKM)	21,01	13 (13.500 EKM)	21,54	Dybstrøelse
	Malkeko, st. race	647 (13.000 EKM)	1045,65	647 (13.500 EKM)	1071,92	Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)
Tyre-stald hus K	Kvier, st. race	14 (6-24 mdr.)	6,33	14 (6-24 mdr.)	6,33	Dybstrøelse
Ny goldkostald O	Malkeko, st. race			170 (13.500 EKM)	281,65	Sengestald m. fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
	Kvier, st. race			80 (6-24 mdr.)	36,18	Sengestald m. fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
	Malkeko, st. race			20 (13.500 EKM)	33,14	Dybstrøelse
	Kvier, st. race			10 (6-24 mdr.)	4,52	Dybstrøelse
Kalvestald hus N	Småkalve, st. race			40 (0-6 mdr.)	10,81	Dybstrøelse
	Tyrekalve, st. race			45 (40-55 kg.)	0,44	Dybstrøelse
			1527,47		1782	
Abildholtvej 8, CHR: 54030						
Kostald	Malkeko, st. race	90 (13.000 EKM)	145,45	90 (13.500 EKM)	149,11	Sengestald m. spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)
	Malkeko, st. race	5 (13.000 EKM)	8,08	5 (13.500 EKM)	8,28	Dybstrøelse
Kviestald	Kvier, st. race	48 (6-24 mdr.)	21,71	48 (6-24 mdr.)	21,71	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl el. ringkanal)

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Etape 1		Etape 2		Staldsystem og BAT-nivåeu
		Antal	DE	Antal	DE	
			175,24		179,10	ringkanal)
			1702,71		1961,10	

I forbindelse med udvidelsen opføres ny goldkostald og ny kalvestald, jvf. bilag 2.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Skema 4a. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget, 1. etape.

Dyretype	Antal dyr	Korrektion	BAT-niveau kg N/dyr	Maksimal N-udledning kg N / år
Malkekøer, nye stalde, forsuret	647	1	6,3	4.076
Malkekøer, eksisterende stalde (ringkanal/bagskyl)	90	1	9,8	882
Malkekøer, eksisterende stalde, dybstrøelse	118	1	10,04	1.185
Kvier, eksisterende stalde (ringkanal/bagskyl)	533	0,949*	5,36	2.710
Kvier, eksisterende stalde, dybstrøelse	46	0,949*	3,15	137
Småkalve	196	1	1,89	370
Småkalve	8	0,845**	1,89	13
Tyrekalve (40-55 kg), dybstrøelse	430	35,83***	0,82	29
Samlet emissionsgrænseværdi				9.403
Emission, husdyrgodkendelse				8.389

Skema 4b. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget, 2. etape.

Dyretype	Antal dyr	Korrektion	BAT-niveau kg N/dyr	Maksimal N-udledning kg N / år
Malkekøer, nye stalde, forsuret	817	1	6,3	5.147
Malkekøer, eksisterende stalde (ringkanal/bagskyl)	90	1	9,8	882
Malkekøer, eksisterende stalde, dybstrøelse	38	1	10,04	382
Kvier i nye stalde	80	0,949*	3,99	303
Kvier, eksisterende stalde (ringkanal/bagskyl)	533	0,949*	5,36	2.710

Kvier, eksisterende stalde, dybstrøelse	106	0,949	3,15	317
Småkalve	236	1	1,89	446
Småkalve	8	0,845**	1,89	13
Tyrekalve (40-55 kg), dybstrøelse	475	35,83***	0,82	32
Samlet emissionsgrænseværdi				10.231
Emission, husdyrgodkendelse				9.269

* 65 køer i nye stalde.

Forudsætninger for ovenstående beregninger

*Kvierne kælver ved ca. 24 måneders alderen og emissionsgrænseværdierne er derfor korrigeret med følgende faktor: $((6+24) \times 0,0729) + 1,93) / 4,34 = \underline{0,949}$

**Småkalve (0-1 mdr.) korrigeres med følgende faktor: $((0+1) \times 0,0729) + 1,93) / 2,37 = \underline{0,845}$

***Tyrekalve (40-55 kg) korrigeres med følgende faktor:
 $((430 \text{ kalve} \times 15 \text{ kg tilvækst per kalv}) / (1530 \text{ kg tilvækst pr. DE})) \times 8,5 \text{ kalve pr DE} = \underline{35,83 \text{ kalve.}}$

Af ovenstående skema 4a og 4b fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæg.

Den ansøgte totale udledning efter 1. etape er 8.389 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 9.403 kg N. Den totale udledning efter 2. etape er 9.269 kg N, hvilket ligeledes overholder det beregnede BAT på 10.231 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Ensilage opbevares i ensilagesiloer på Abildholtvej 7 og 8, hvor der etableres en ny ensilagesilo på 3.300 m³.

Der er i ansøgningen ikke anvendt korrektion af protein eller fosfor i foderet.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en uvildig konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Der udtages foderprøver og fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent.

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ensilage opbevaring og håndtering

I eksisterende drift er kapaciteten på ensilagesiloerne på hhv. 6.000 m², 1.000 m² og 300 m² på Abildholdtvej 7 og 850 m² og 1.000 m² på Abildholtvej 8. Efter udvidelsen skal ensilagen overvejende tilføjes endnu en plansilo på 3.400 m², hvilket giver en samlet kapacitet på 12.450 m². Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres i markstak.

Oplag af ensilage i markstak kan under visse omstændigheder medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilagemarkstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme

sted indenfor 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplæg på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Skema 5. Afstandskrav ved ensilageopbevaring i markstak.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Der stilles vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Overdækningsmateriale skal løbende fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand stilles der vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på arealer, der skrånere mod overfladevande uanset afstanden til disse.

En del af bedriftens udbringningsarealer er beliggende på lavbundsgrunde. Der kan være en større risiko for udvaskning af næringsstoffer fra lavbundsgrunde. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer. Lavbundsarealer fremgår af bilag 11.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen har et oliefyr, jf. Bilag 3, som ansøger har oplyst har en indfyringseffekt på <1 MW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Skema 6. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Fabrikat	Tanknummer	Etableret år/ sløjfes senest	Indhold
Abildholtvej 8, Underjordisk glasfibertank.	Nedgravet vest for maskinhuset	1.200	-	-	1987/2027	Diesel
Abildholtvej 8, Underjordisk glasfibertank.	Nedgravet foran stuehuset	2.500	Herning	269884	1980/2020	Fyringsolie
Abildholtvej 7, overjordisk	Maskinhus/foderhus	1.800	Roug	17852	2001/2031	Diesel
Abildholtvej 7, overjordisk	Under halvtag ved maskinhus	1.800	Roug	877-01	1998/2028	Diesel

Dieseltanken på Abildholtvej 8 er nedgravet, men påfyldningsstudsden m.v. er placeret overjordisk. Der stilles vilkår om, at der skal laves tiltag, der sikrer, at den overjordiske del af dieseltanken ikke påkørsel.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen. Større affald afleveres på genbrugsplads. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af skema 7.

Skema 7. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
*Spildolie	Tønder på spildbakke i maskinhus	Erhvervs-genbrugsplads
*Medicinrester, kanyler og emballage	Godkendte dunke	Afhentes af dyrlæge
Jern / skrot	Ikke oplyst	Afhentes af skrothandler
Papir /pap	Container	Vognmand 2 x pr. mdr.
Glas	Ikke oplyst	Erhvervs-genbrugspladsen
Plast og PVC	Ikke oplyst	Erhvervs-genbrugspladsen

*Farligt affald: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalieaffald og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Inden for affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på en plads mellem de 2 østlige gyllebeholdere, jvf. bilag 2, indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er

fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at placering af en cementeret opbevaringsplads på den ansøgte lokalitet ikke vil medføre væsentlige landskabelige forringelser eller gener for omgivelserne. Fødevarestyrelsen er myndighed vedr. bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, og da husdyrbruget overstiger 500 DE, så gælder, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning. Herudover skal der udarbejdes en sundhedsrådgivningsaftale med en praktiserende dyrlæge og en smittebeskyttelsesplan med den sundhedsrådgivende dyrlæge. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af fødevarestyrelsen. Holstebro Kommune vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at placeringen af opbevaringspladsen for døde dyr indgår i smittebeskyttelsesplanen for den samlede bedrift.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Sprøjtemidler og kemikalier opbevares i aflåst rum uden mulighed for afløb og med fast bund jf. bilag 3. Det vurderes, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal. Medicin opbevares i stalden adskilt fra fødevarer (mælk).

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boreriger eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med fast overdækning
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Størstedelen af malkekøerne er opstaldet i sengestalde m. spalter eller fast gulv og gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Kvierne (6-24 mdr.) er opstaldet i sengebåse med spalter.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 36.012 m³ gylle samt 566 m³ vand fra befæstede arealer og vask. I alt til gyllebeholdere: 36.578 m³.

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 816 DE) leveres til Maabjerg Bioenergy. Gyllen afhentes ca. 2 gange pr. uge.

I nedenstående Skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 8. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]	
Gylletank I, Abildholtvej 7	1986	2008	700	3
Gylletank II, Abildholtvej 7	1979	2008	700	3
Gylletank III, Abildholtvej 7	1999	2008	3.300	13
Gylletank IV, Abildholtvej 7	1986	2008	2.500	10
Gylletank V, Abildholtvej 7	2010	--	5.300	21
Gylletank VI, Abildholtvej 7	2010	--	5.300	21
Gylletank I, Abildholtvej 8	1998	2008	1.980	8
Gylletank II, Abildholtvej 8	1989	2008	980	4
Lejet Langgade 100*			1.600	6
Lejet Viborgvej 312*			2.900	11
Samlet opbevaringskapacitet:			25.260	100

*Adresse for lejede gyllebeholdere.

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 8,3 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens

næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I dette projekt afhentes dele af den producerede flydende husdyrgødning løbende fra Maabjerg Bioenergy. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Naturligt flydelag

Alle gyllebeholderne drives med naturligt flydelag (med undtagelse af beholder I på Abildholtvej 8) og der skal derfor føres logbog i overensstemmelse med gældende regler. For at optimere kontrol med beholdernes tæthed m.v. og imødegå forurening som følge heraf, stilles der vilkår til årlig inspektion inklusiv dokumentation i driftsjournal.

Fast overdækning af gyllebeholder

Der er etableret fast overdækning på gyllebeholder I på Abildholtvej 8. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen. Svovlbrinte sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe beholderens beslag. For at undgå, at der drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side, kan der monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig korrosionssikring, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der er indvendigt skørt på gyllebeholder I på Abildholtvej 8.

Herudover stilles der vilkår om, at teltåbningen kun må stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må herudover dog højst stå åben i et døgn. Såfremt teltoverdækningen står åben længere noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt

der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

Dybstrøelse opbevares på møddingspladser på Abildholtvej 7 og Abildholtvej 8. Af ansøgningen fremgår det, at dybstrøelse og foderrester opbevares i mødding eller køres direkte ud. Dybstrøelse opbevares overdækket på møddingspladsen i perioden indtil udspreddning eller i markstak.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 meter fra nabobeboelse for, at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Kompostmarkstakke højst må oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Den ansvarlige for landbrugsdriften (driftsherren) skal derfor årligt føre optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk (skema 83623 – etape 2) beregnet til 9.269 kg N/år, hvilket er en meremission på 2.328 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på 2.036 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 9. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission SKEMA ID 83746
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20/30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.375 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	4.898 kg N / år

Beskrivelse	N-emission SKEMA ID 83746
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	1.015 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	1.387 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	187 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15/25 % reduktion	9.269 kg N / år
Meremission (ift. nudrift)	2.328 kg N / år
Meremission (ift. 2007 niveau)	2.036 kg N / år

Jf. de indsendte beregninger i skema 83746 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

De nærmest liggende Natura 2000-områder i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø samt EF-habitatområde nr. 249, Ovstrup Hede og Røjen Bæk.

Mindsteafstanden hertil er i begge tilfælde lidt over 6 kilometer. Begge områder rummer en lang række kortlagte kvælstoffølsomme naturtyper som våde hede, surt overdrev, nedbrudt højmoser m.fl.

Beregninger – kategori 1 natur

Beregninger viser en højeste totaldeposition i de to områder på henholdsvis 0,1 og 0,0 kg N/ha/år.

Reglerne for kategori 1 natur er dermed overholdt, og Holstebro Kommune venter ingen eller kun en helt ubetydelig negativ effekt af ejendommen på de nærmest liggende Natura 2000-områder.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til det nærmeste område med lobeliesø, højmoser eller større heder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er ca. 2 kilometer i sydlig retning.

Der er tale om et ca. 18 ha stort hedeareal vest for Feldborg, hvor der i sommeren 2015 er sket en botanisk registrering. Lokalteteten beskrives som et hedeareal med 70-80 % bjergfyr, men med fin hede under. Mod vest en del bævreasp. De åbne dele er fine og relativt artsrige. Partier med blåtop og birk hist og her. Der er registreret positivarter som mangleblomstret frytle, hedelyng, lyng-snerre, skovstjerne, tormentil, læge-ærenpris og tyttebær.

Beregninger – kategori 2 natur

Beregninger viser en højeste totaldeposition i dette område på 0,0 kg N/ha/år, og reglerne for kategori 2 natur er dermed overholdt. Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af ejendommen på de nærmest liggende områder med kategori 2 natur.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Ca. 100 meter nordøst for ejendommen er registreret et mindre moseområde, og i tilknytning til det en smal §3-eng, begge dele langs et lille vandløb.

Beregninger viser her en kvælstofdeposition på 3,4 kg N/ha/år fra udvidelsen, og 10,8 hhv. 6,9 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Kommunen har derfor besigtiget de to områder i forbindelse med sagsbehandlingen.

Mosen er helt tilgroet i rød-el, birk og pil med en undervegetation af arter som stor nælde, lyse-siv og hindbær. Engen lå med en næsten ruderatagtig vegetation, mens et tilstødende område med kultureng måske bør §3-registreres i stedet for det aktuelle. Samlet vurderer kommunen ikke, at der kan være tale om kvælstoffølsom mose/engvegetation.

Derimod er der ca. 900 meter sydøst for ejendommen registreret et lidt over 2 ha stort moseområde, som ligger rundt om et større vandhul. Mosen rummer store partier med blåtop og en i øvrigt fin vegetation med smalbladet kæruld, næb- og alm. star, pors, hede- og rosmarinlyng, tyttebær samt lyse-siv og sphagnum sp. Der er tale om en kvælstoffølsom naturtype, men beregninger for skoven meget nær mosen viser en kvælstofdeposition på 0,2 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,4 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen, og reglerne for kategori 3 natur er således overholdt.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af de omkringliggende naturarealer giver anledning til skærpede krav til udbringning på udbringningsarealerne.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtmissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skema 10 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 10. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Bebyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
+ Abildholt Hedevej 1	0	NY	349,21	228,40	349,21	228,40	616,20	Ja	Ja
+ Abildholtvej 11	0	NY	349,21	228,40	349,21	228,40	785,81	Ja	Ja
+ Langgade 98	0	NY	818,65	604,45	818,65	604,45	1.944,14	Ja	Ja
+ Over Feldborg By, Haderup	0	NY	1.089,29	810,63	1.034,83	770,09	4.039,33	Ja	Ja

Samlet vurdering for lugt

Over Feldborg By er den nærmeste by, og den ligger over 4 km fra anlægget. Langgade 98, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger over knap 2 km fra anlægget, mens Abildholt Hedevej 1 og Abildholtvej 11, der er nærmeste naboer uden landbrugspligt, ligger ca. 350 meter fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede

krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk kan forekomme udenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 6. Der afsættes husdyrgødning svarende til 19,1 DE til Hesselåvej 21, 7500 og Hogagervej 28, 7540 Haderup svarende til 54 DE, samt 816 DE kvæggylle til Maabjerg Bioenergy jf. skema 14.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljø-mæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 11. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte foderstoffer	50	80	60
Fyrings- og dieselolie	10	20	100
Husdyr til/fra husdyrbruget	75	75	0
Mælk	365	365	0
Husdyrgødning – lastbil/traktor	775*	1.075*	40
Grovfoder / ensilage	575	750	30
Andre (erhvervsaffald)	26	26	0
Dyrlæge	100	100	0
Antal transporter i alt	1.986	2.491	25

*på offentlig vej.

Vurdering af transporter

Foder- og gødningstransporter vil blive forøget markant. Dette skyldes primært, at dyreholdet udvides med omkring 40 %. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne og antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Transportruter for husdyrgødning fremgår af bilag 6. Ruten går gennem Hogager (ikke byzone, men bymæssig bebyggelse). Flere af ruterne gennem Hogager leder til relativt få marker, og transporten gennem bymæssig bebyggelse vurderes derfor at være begrænset.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 37 og 38, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Hovedparten af den øgede transportbelastning til og fra husdyrbruget sker som følge af flere grovfodertransporter, gylletransporter og til og fra kørsel af dyr fra husdyrbrugets anlæg. Disse er hovedsageligt knyttet til husdyrbrugets arealdrift.

Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkloder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der er nødvendig belysning på og i husdyrbruget anlæg. Der anvendes lavenergilysstofrør. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Der er lys i staldene om natten, men lyset dæmpes automatisk. Der er desuden hyggebelysning i gårdspladsen på Abildholtvej 7. På Abildholtvej 8 er der projektører på hver endegavl, der tændes manuelt.

Sensorstyret udebelysning kan medvirke til at reducere energiforbruget på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med energigennemgangen skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyring af udebelysningen.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i skema 12:

Skema 12. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til regnvandsbassin (markområdet) bag jordvold (nord for ejendommen).
Restvand fra ensilage/vaskeplads/forplads	Ledes til udsprinkling via udsprinklingsanlæg.
Restvand fra vask af stalde og mødding.	Ledes til gyllebeholder.
Husspildevand	Ledes til septiktank
Restvand fra vask af mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler og videre til gyllebeholder
Mælke-/malkeumsrestvand	
Sanitært spildevand fra servicebygning	Ledes til godkendt spildevandsanlæg. Toilet, bruser, håndvask m.v. er tilkøbet et godkendt spildevandsanlæg.
Afvaskning af sprøjteudstyr	Skal foregå på vaskeplads indrettet efter landbrugets byggeblad nr. 103.11-03 (uden olieudskiller).

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Før godkendelsen tages i brug, skal der foreligge en udledningstilladelse af tag- og overfladevand til forsinkelsesbassinet nord for ejendommen, der løber ud i Savstrup Å. Der stilles vilkår om dette.

Skadedyr

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rottens levemuligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af kalve-, kælvnings- og sygebokse.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og - uheld osv.

Overpumpning af gylle

Pumpning sker ved gyllevogn med sug og returløb på fast underlag uden afløb. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gylleuheld

Såfremt gyllebeholdere springer læk på Abildholtvej 7, vil gyllen pga. terrænets fald kunne løbe til vandløbet Savstrup Å. Vilkår fra tidligere miljøgodkendelse om, at gyllebeholderne skal sikres med en barriere, der forhindrer gylleudslip i at løbe til vandløbet, opretholdes. På Abildholtvej 8 vil gylle ved lækage på beholderen i stedet løbe til en nærliggende sø umiddelbart øst for ejendommen. Vilkår fra tidligere miljøgodkendelse om barriere der sikrer søen ved gylleuheld opretholdes.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejds gange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelses-loven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Der anvendes naturlig ventilation i staldene.
- Der er etableret natbelysning i staldene, så der bruges mindre strøm i stalden om natten.
- Varme fra mælkekølingsanlægget genindvindes og bruges til opvarmning af rengøringsvand til stalden og varme i stuehuset.
- Energimålere aflæses jævnligt for at overvåge elforbruget tæt og identificere uhensigtsmæssige forbrugskilder.
- Malkeanlægget bliver forsynet med frekvensstyrede vakuumpumper, hvilket sikrer et mindre strømforbrug.
- Udendørs arbejdslys tænder kun efter behov og styres ved hjælp af en bevægelsessensor.

Vand

- Vandforbrug registreres løbende for på denne måde at overvåge evt. lækager eller andet uhensigtsmæssigt spild.

Management

- Vaskevand fra malkeanlægget bliver genanvendt til rengøring i stalden
- Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
- Der er udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte.
- Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

- Tekniske installationer efterses jævnligt.
- Landmanden søger for at være ajourført, f.eks. ved erfagrunder og kurser, samt læsning af faglitteratur.
- Der kører fortrinsvis gylle indenfor normal arbejdstid, for at minimere lugtgener for naboer.
- Logistikken i forbindelse med foderhåndteringen fra markstak/silo – foderblander/foderbord gennemtænkes hele tiden.
- Rengøring omkring bygninger og siloer udføres jævnligt for at minimere lugt og uhygiejniske forhold.

Ammoniak

- Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag på gyllebeholderne. flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission herfra af ammoniak.
- Der er etableret gylleforsuring i kostalden.
- Der er etableret skrabere på spalterne i flere stalde.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. skema 13:

Skema 13. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	Ændring
EL forbrug [kWh]	750.000	740.000	-10.000
Vand [m ³]	38.000	37.000	-1000
Olie [liter]	42.000	130.000	92.000

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Baseret på beregninger fra EnergiMidt, er energiforbruget pr. årsko 686 kWh svarende til ca. 650.000 kWh for 945 årskøer. Hertil kommer markvanding etc. Et anslået forbrug på 740.000 kWh vurderes derfor at være sandsynligt.

Det er oplyst i ansøgningen at tidligere estimat for olieforbrug var for lavt sat, hvorfor det nu er sat til 130.000 L.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget seneste 1 år efter at miljøgodkendelsen er taget i anvendelse, skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold,

såsom varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Abildholtvej 7, 7500 Holstebro. Herudover afsættes der husdyrgødning til aftalearealer tilhørende Ole Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro, samt på aftalearealer tilhørende Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup. Der afsættes desuden til Maabjerg BioEnergy A/S. En del af arealerne er beliggende i Herning Kommune, og arealerne er behandlet i bilag 17, jvf. Herning Kommunes § 46 – udtalelse. Husdyrgødningen er sammensat, jf. skema 14.

Skema 14. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Abildholtvej 7+8+9, 7500	Kvæggylle	154.197	22.672	1.779,90
	Dybstrøelse	17.321	2390	176,21
	Afsat ved afgræsning	549	69	4,97
	Regulering	24.600	0	0
I alt		196.667	25.131	1.961,08
Fraført til gylleaftaler og biogasanlæg				
Maabjerg BioEnergy	Kvæggylle	-81.600	-10.394	-816
Hesselåvej 21, 7500	Kvæggylle	-1.910	-285	-19,10
Hogagervej 28, 7450	Kvæggylle	-5.400	-805	-54,00
I alt		-88.910	-11.484	-889,1
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Abildholtvej 7+8+9, 7500	Kvæggylle	89.041	11.188	890,80
	Dybstrøelse	17.321	2.390	176,21
	Afsat ved afgræsning	549	69	4,97
I alt		107.757	13.646	1.071,98

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i skema 14 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af kvæggyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 816 dyreenheder. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 465,76 ha, hvoraf 29,83 ha er forpagtede. Derudover er der indgået gylleaftaler for 52,02 ha.

Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til skema 15 og er beliggende i henhold til bilag 8-9.

Skema 15. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	6,36	Steen og Anders Nørgård, Abildholtvej 7-9, 7500 Holstebro
2-0	8,47	
3-0	6,94	
4-0	34,67	
5-0	28,39	
6-0	35,93	
7-0	26,35	
7-1	0,98	
7-2	0,19	
7-3	1,10	
7-6	1,39	
8-0	27,73	
9-0	8,05	
10	5,11	
11	7,13	
12	14,17	
13-0	38,12	
16-0	11,93	
18-0	10,78	
21-0	1,79	
22-0	2,16	
23-0a	1,18	
23-0b	1,17	
25-0	0,51	
25-1	0,74	
26-0	13,52	
26-1	0,43	
28-0	2,79	
29-0	13,26	
30-0	10,99	
40-0	11,11	
41-0	7,42	
42-0	4,27	
43-0	4,70	
45-0	5,27	
50-0*	7,42	
51-0	3,74	
52-0	1,64	
53-0	1,96	
54-0	1,66	
55-0	0,25	
56-0	18,38	
60-0*	5,58	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
61-0*	12,07	
62-0*	1,65	
70-0*	12,03	
71-0*	4,31	
72-0*	1,44	
73-0*	3,19	
73-1*	0,79	
74*	4,75	
I alt	435,96	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
6-1	0,59	Allan Pedersen og Tina Andreasen, Abildholt Hedevej 4, 7500 Holstebro
17-0	5,4	Finn Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup
17-1	15,34	Finn Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup
29-4	0,53	Anders Rasmussen, Ternevej 120, 7430 Ikast
29-5	0,98	Anders Rasmussen, Ternevej 120, 7430 Ikast
33-0	2,37	Anders Rasmussen, Ternevej 120, 7430 Ikast
44-0	4,62	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
I alt	29,83	ha forpagtede og ejede arealer
Gylleaftalearealer		
Obj-125	8,65	Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup
Obj-126	10,05	Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup
Obj-128	7,96	Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup
Obj-129	8,99	Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup
Obj-130	2,75	Preben Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup
Obj-152	5,85	Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro
Obj-153	4,42	Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro
Obj-154	0,56	Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro
Obj-155	0,49	Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro
Obj-156	2,30	Ole Poulsen Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro
I alt	52,02	ha gylleaftaler

*Marker beliggende i Herning Kommune.

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udspredes

gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom. Der kan ikke indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspretningsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav).

Der er ansøgt om en samlet produktion svarende til 1.961,08 DE. Heraf afsættes 816 DE til Maabjerg Bioenergy A/S, 54 DE til Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 8540 Haderup og 19,10 DE til Ole Stride, Hesselåvej 21, 7500 Holstebro. Afsætningen sikres ved vilkår. Med 465,8 ha udbringningsareal og et maksimalt dyretryk på 2,3 DE/ha vurderes det generelle harmonikrav at være opfyldt jf. skema 83746.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K12-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte. Ejendommen skal overholde plantedirektoratets krav for bedrifter, der drives under ordningen for 2,3 DE/ha.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets egne arealer til udbringning ligger tæt omkring ejendommen (jf. bilag 8-9), og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning,
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,

- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder,
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse,
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord,
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande,
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- at behandle husdyrgødning med henblik på, at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

For området, hvor arealerne er beliggende, har Holstebro Kommune i sommeren 2015 fået overdraget statens afsluttede grundvandskortlægning. Nedenstående er baseret på den afsluttede kortlægning, der er anses som nuværende bedst tilgængelig viden.

Udspretningsarealerne 6-0, 6-1, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0 og 44-0 ligger helt eller delvist i område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområde for nitrat. Alle øvrige arealer ligger udenfor OSD, NFI og indsatsområde. Alle arealer ligger udenfor indvindingsopland til almen vandforsyning og den hygiejniske 300 meter zone til vandværksboringer.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på arealer 40-0, 41-0, 42-0, 43-0 og 44-0 er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 47 mg/l på alle mark med en merbelastning på -3 mg/l.

I områder hvor statens kortlægning er afsluttet, men hvor der endnu ikke er udarbejdet indsatsplan, skal der som minimum stilles vilkår om ingen merbelastning, hvis udvaskningen overstiger 50 mg/l. Der er mulighed for at stille vilkår om en udvaskning, der svarer til planteavlsniveau. Udvasningen er under 50 mg/l, og der er beregnet en mindre belastning. Planteavl er beregnet til 57 mg/l.

Der stilles ikke yderligere vilkår i miljøgodkendelse i forhold til beskyttelse af grundvand til almen vandforsyning. Der gøres dog opmærksom på at flere af arealerne ligger i et område, hvor der skal opstilles vindmøller (Hogager Vindmøllepark). Såfremt dette projekt medfører at arealerne ikke kan anvendes til udbringning af husdyrgødning, skal der søges udskiftning af arealerne jf. afsnit herom.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Af disse arter er spidssnudet registreret i det vandhul, som ligger i mark nr. 7-3 meget nær ejendommen. Der bør stilles krav om 10 meter brede dyrkningsfrie bræmmer omkring dette vandhul.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at

projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringingsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nissum Fjord ikke er opfyldt, da der er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Nissum Fjord samt i deloplandene til Fjorden. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Husdyrbrugets 465,76 ha afvander til Felsted Kog i Nissum Fjord. Udbringingsarealerne ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. skema 16.

Skema 16. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	465,76	465,76	0,00	0,00	0,00	0,00	2,30

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved planteavlslniveau.

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11.januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Skema 17. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af harmonitryk svarende til 2,30 DE/ha og K12 sædskifte for ansøgt projekt.

Scenarier	Planteavl	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	2,30 DE/ha K12-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	76,5 kg N/ha	61,1 kg N/ha

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutroficeret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjorde er lukkede vandområder, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Skema 18. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt	
Nitratklasse 0	465,76 ha
Nitratklasse I	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	465,76 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	10,0 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,582 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,040%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. skema 18 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,04 % af den samlede N-udvaskning til Nissum Fjord (Felsted Kog).

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Der er foretaget en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning. Arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. Ved terrænhældninger < 6 grader vurderes terrænet i relation til omkringliggende område. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende udspretningsarealer ikke kan indgå i driften.

Mark 21-0, den østlige del af mark 22-0 og den østlige del af mark 23-0b skråner $>6^\circ$ mod Abildholt Bæk. Da der er krav om 2 meter bræmmer vurderes det, som ved tidligere miljøgodkendelse af 11-08-2011, at vandløbet er sikret mod P-erosion.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af sandjord (84 %), mens den resterende del er humusjord (16 %), jvf. skema 19.

Skema 19. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detailafvandnet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	6,36	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
2-0	8,47	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
3-0	6,94	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
4-0	34,67	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
5-0	28,39	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
6-0	35,93	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
7-0	26,35	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
7-1	0,98	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
7-2	0,19	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
7-3	1,10	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
7-6	1,39	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
8-0	27,73	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
9-0	8,05	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
10	5,11	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
11	7,13	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
12	14,17	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
13-0	38,12	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
16-0	11,93	Nej	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
18-0	10,78	Nej	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
21-0	1,79	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	1,59
22-0	2,16	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	2,07
23-0a	1,18	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	0,17
23-0b	1,17	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00

Marknr	Areal Ha	Detail- afvandet	Jordtype	Lavbun- dsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P- klasse	P- klasse areal (ha)
25-0	0,51	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
25-1	0,74	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
26-0	13,52	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
26-1	0,43	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
28-0	2,79	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
29-0	13,26	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	II	13,00
30-0	10,99	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	II	10,99
40-0	11,11	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
41-0	7,42	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
42-0	4,27	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
43-0	4,70	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
45-0	5,27	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	II	5,27
50-0	7,42	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
51-0	3,74	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	0,11
52-0	1,64	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
53-0	1,96	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	1,65
54-0	1,66	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	1,66
55-0	0,25	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
56-0	18,38	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	11,33
60-0	5,58	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
61-0	12,07	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
62-0	1,65	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
70-0	12,03	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	6,47
71-0	4,31	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	0,81
72-0	1,44	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
73-0	3,19	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	1,13

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
73-1	0,79	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	0,79
74	4,75	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	II	1,12
I alt	435,96							
Forpagtede arealer								
6-1	0,59	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
17-0	5,4	Nej	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
17-1	15,34	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	II	13,76
29-4	0,53	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
29-5	0,98	Nej	JB11	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
33-0	2,37	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	0,00
44-0	4,62	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
I alt	29,83							
Aftalearealer								
Obj-125	8,65	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
Obj-126	10,05	Nej	JB1	Ja	Nissum Fjord	-	0	
Obj-128	7,96	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord	-	0	
Obj-129	8,99	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord	-	0	
Obj-130	2,75	Ja	JB1	Ja	Skive Fjord	-	0	
Obj-152	5,85	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
Obj-153	4,42	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
Obj-154	0,56	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
Obj-155	0,49	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
Obj-156	2,30	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	
I alt	52,02							

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforklasser og fosforoverskud

Nissum Fjord – Felsted Kog er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Da der ikke er udbringningsarealer beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$), vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III. 71,98 ha af udbringningsarealerne er beliggende på detailafvandet lavbundsjord, hvorfor området vurderes at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 13.646 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 13.646 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 1,3 kg P/ha, jvf. skema 20.

Skema 20. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	13.646 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	29,3 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	28,0 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	1,3 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁴. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 1,3 kg P/ha/år, jvf. skema 20, hvilket er betydeligt mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 1,3 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 1 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,01 %, jvf. skema 21.

⁴ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet. Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 21. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P
Fosfor tab opland total	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer	
Ansøgt areal	465,76 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	1,3 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	1%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	2 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0133%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000- området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

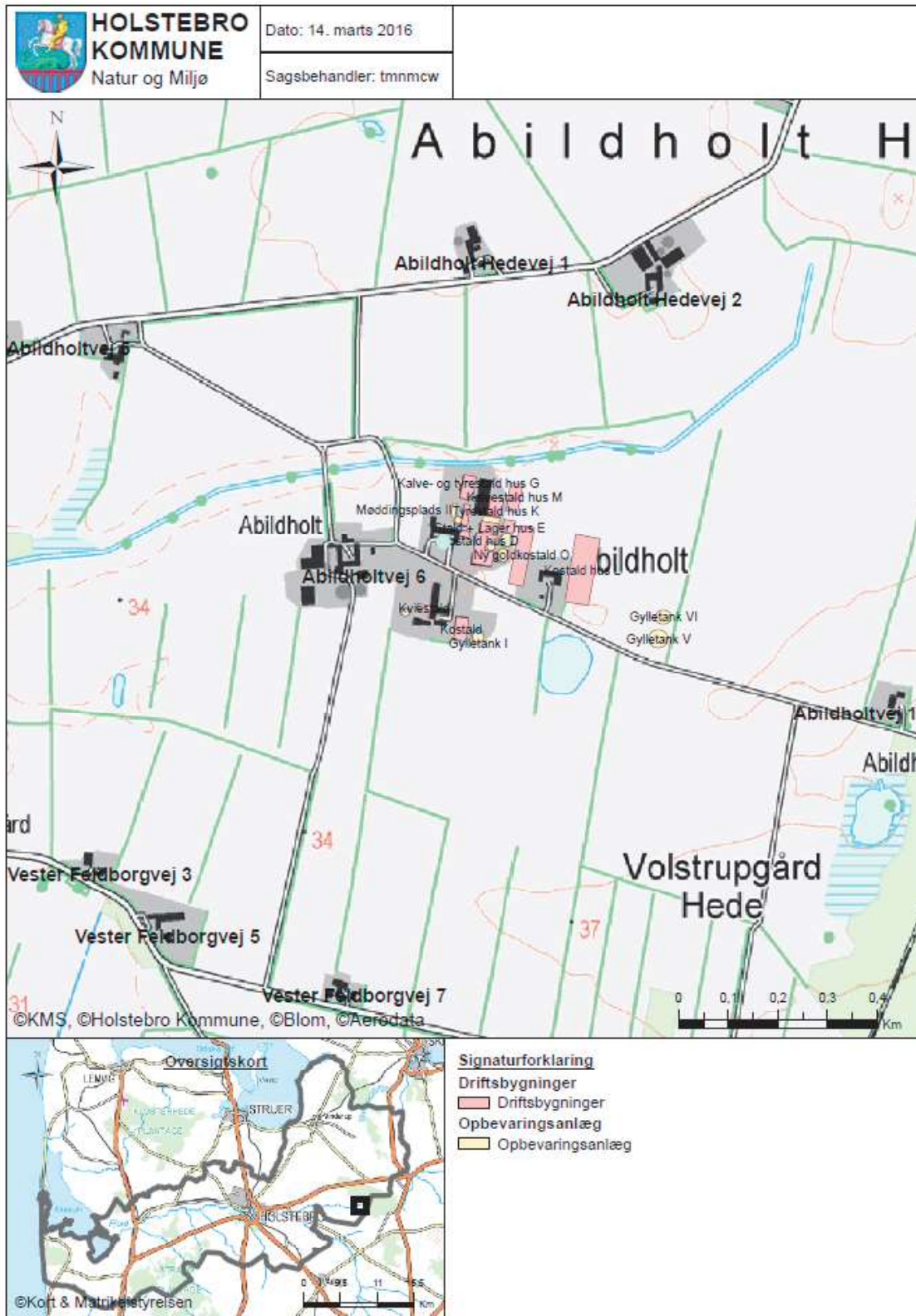
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

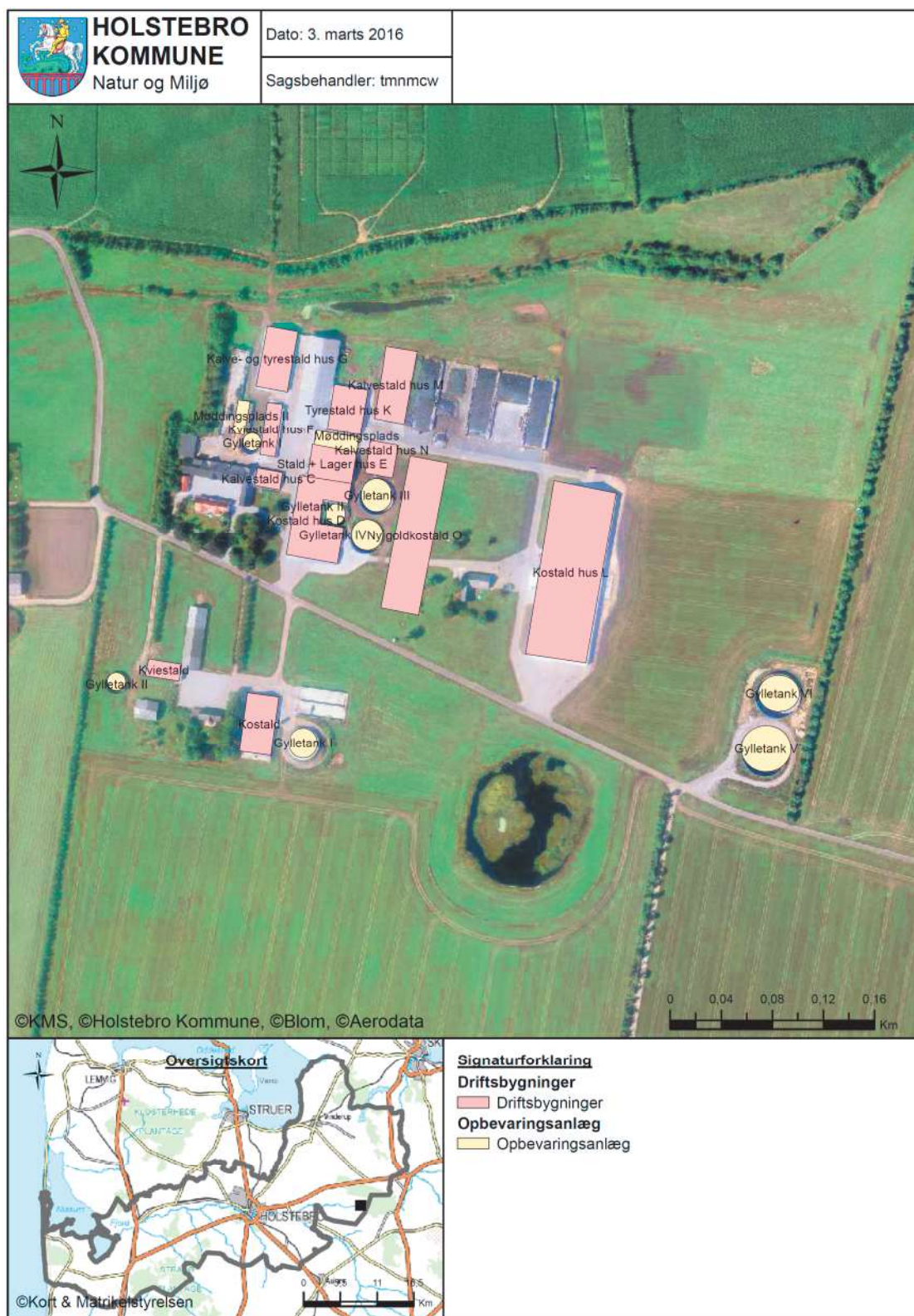
Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2 – Situationsplan

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning 1/2

Bilag over anlæg

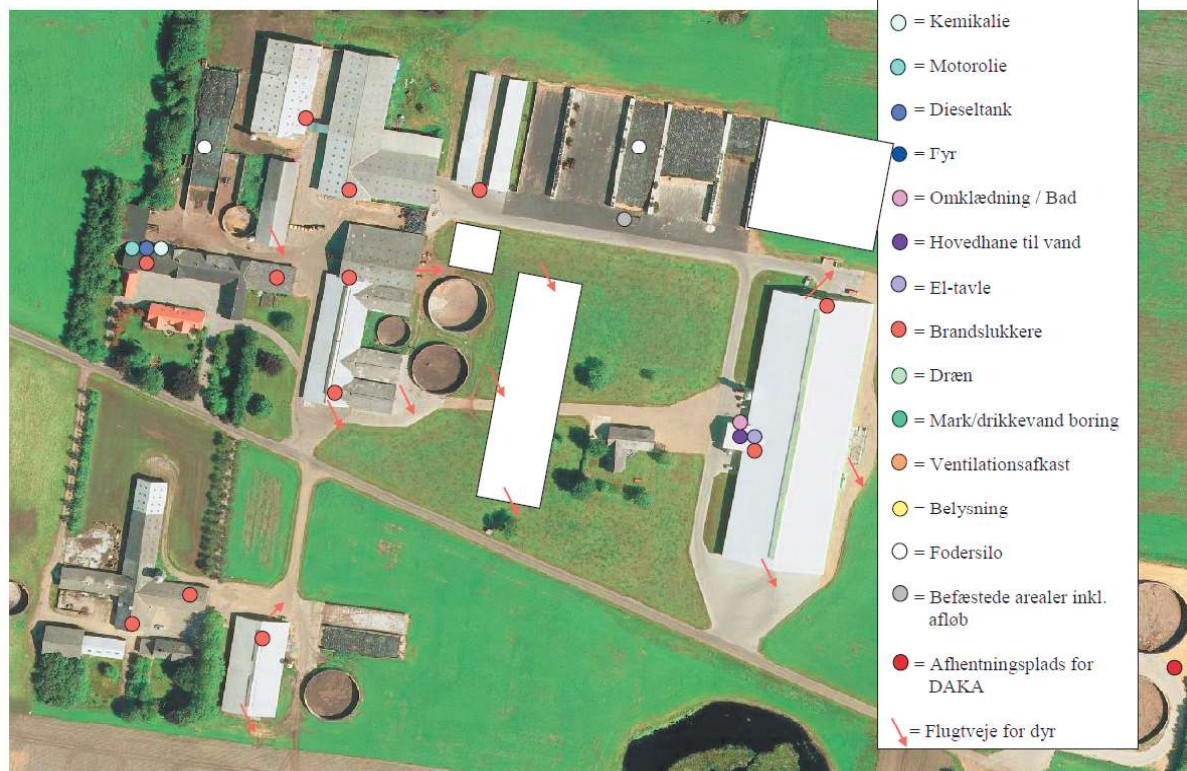
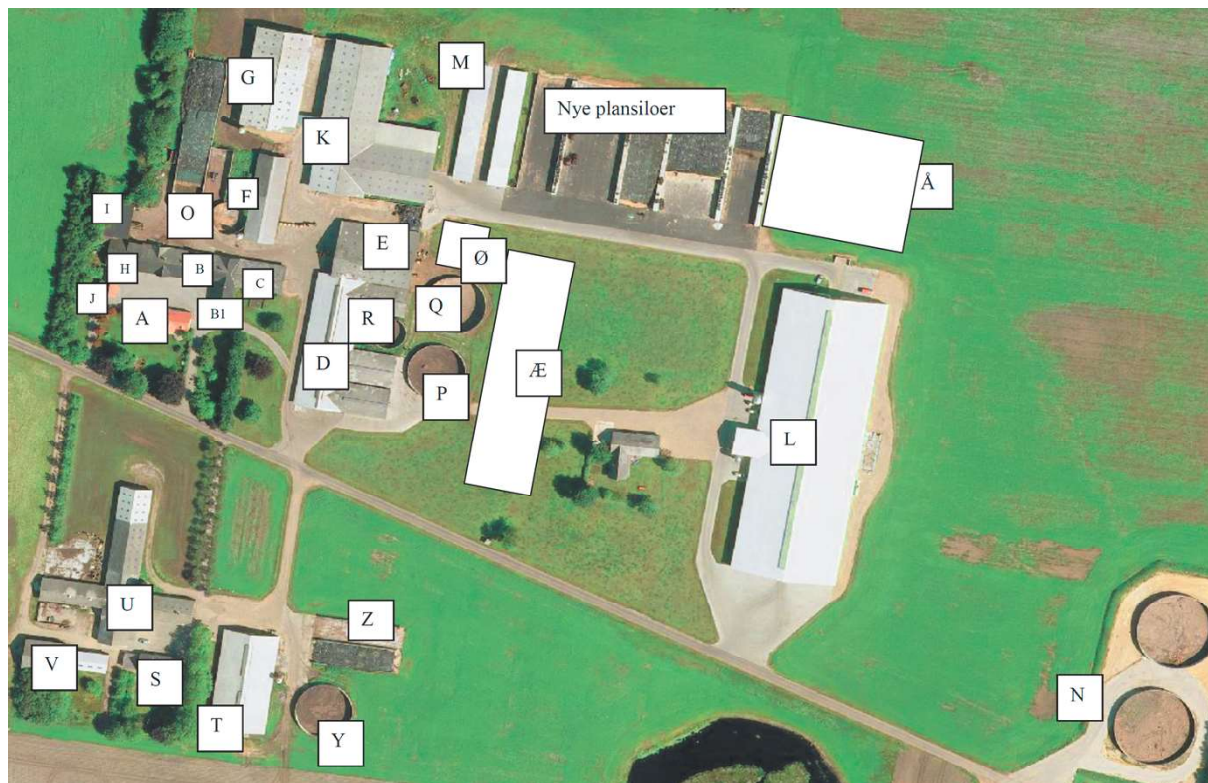
Informationer om husdyrbrugets bygninger, anlæg og ventilationsafkast. Abildholtvej 7,8 og 9.

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse	Byggeår og renoveret	Belysningsforhold, på facade og udenfor bygning/anlæg
A	Stuehus	225	6,5	45	Hvid mursten			Hyggebelysning i gården.
B+B1	Svinestalde	680	7,2	40	Rød mursten	–		
C	Kalvestald	234	5,8	20	Rød mursten	Kalve	1978/1990	
D	Gammel kostald	2045	6,5	20	Rød mursten	Kvier + goldkoer	1979/1986	
E	Stald og foderlager	924	9	20	Aluplader rød	Kalve + goldkoer	1979/1986	
F	Kviestald	520	6	23,5	Mur + plader, rød	Kvier	2004	
G	Kalve og tyrestald	1060	9	20	Stålpalder rød	Kvier	1992/1994	
H	Værksted	220	7,2	40	Rød mursten			
I	Maskinhus	180	4,5	10	Røde stålpalder			
J	Garage	90	6	45	Hvide mursten			
K	Foderhus	2590	9	20	Røde stålpalder			1 Gavllampe
L	Ny kostald	6300	12	20	Grå sten og tag og gardiner	Køer	2009	Arbejdslys i begge ender
M	Ny kalvestald	990	4	15	Grå m. gråt tag	Kalve	2009	Lys inde i stalden
N	Gylletanke	2x5300	5					
O	Gylletank	700	4					
P	Gylletank	2500	5					
Q	Gylletank	3300	5					
R	Gylletank	700	4					
S	Stuehus							
T	Stald	1080		20	Røde sten, gråt tag	Kvæg		
U	Stald og lager	1450	5-7	30	Røde sten og gråt tag	Kalve/kvier og lager		
V	Maskinhus	370	5-7	30	Røde sten, plader og gråt tag	Lager		
X	Gylletank	1980	4				1998	
Y	Gylletank	980	4				1989	
Z	Ensilageplads	800						
Æ	Ny goldkostald	3600	10	20			?	
Ø	Ny kalvestald	625	5	20			?	
Å	Ny ensilageplads	3300					?	

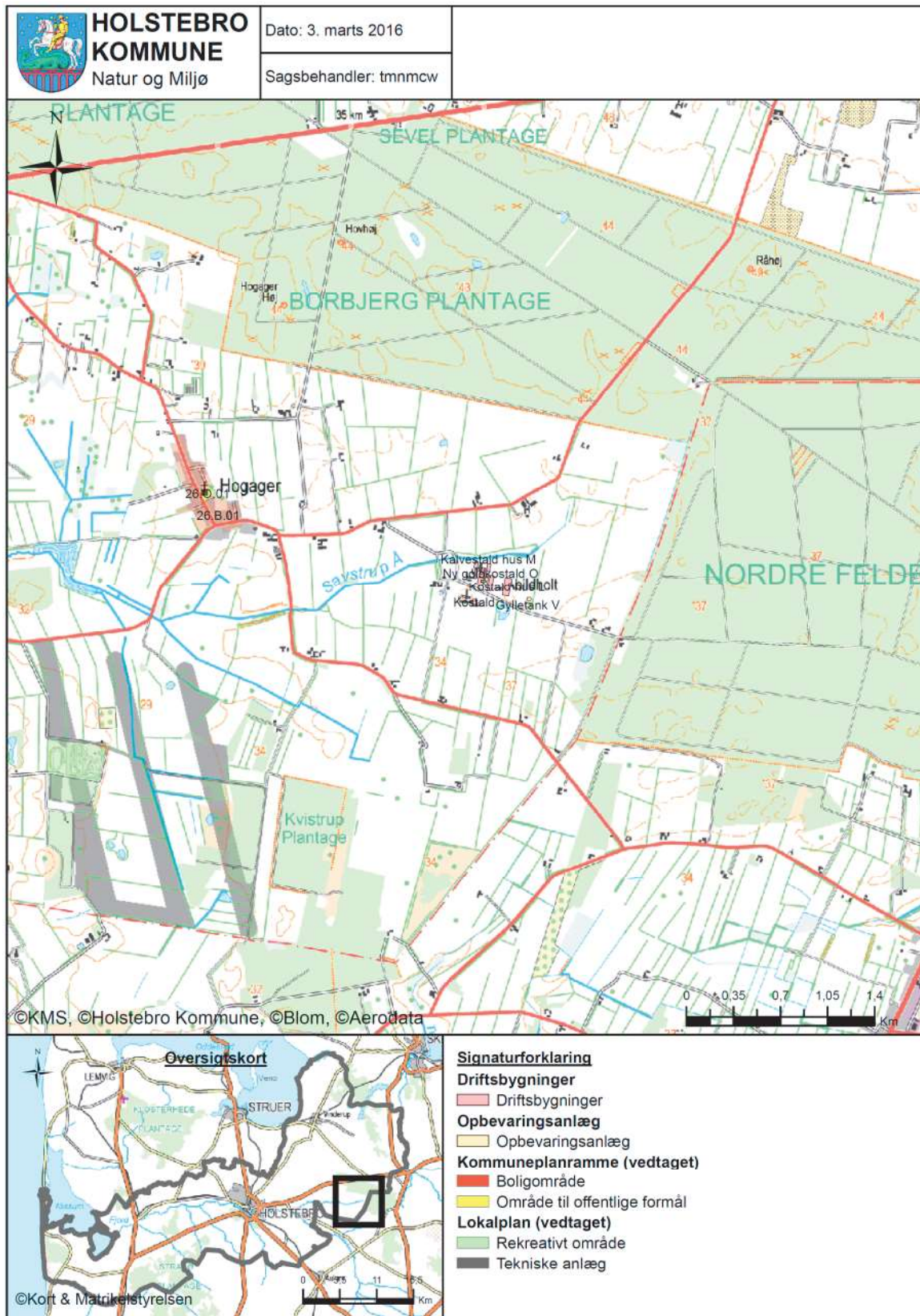
Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning 2/2

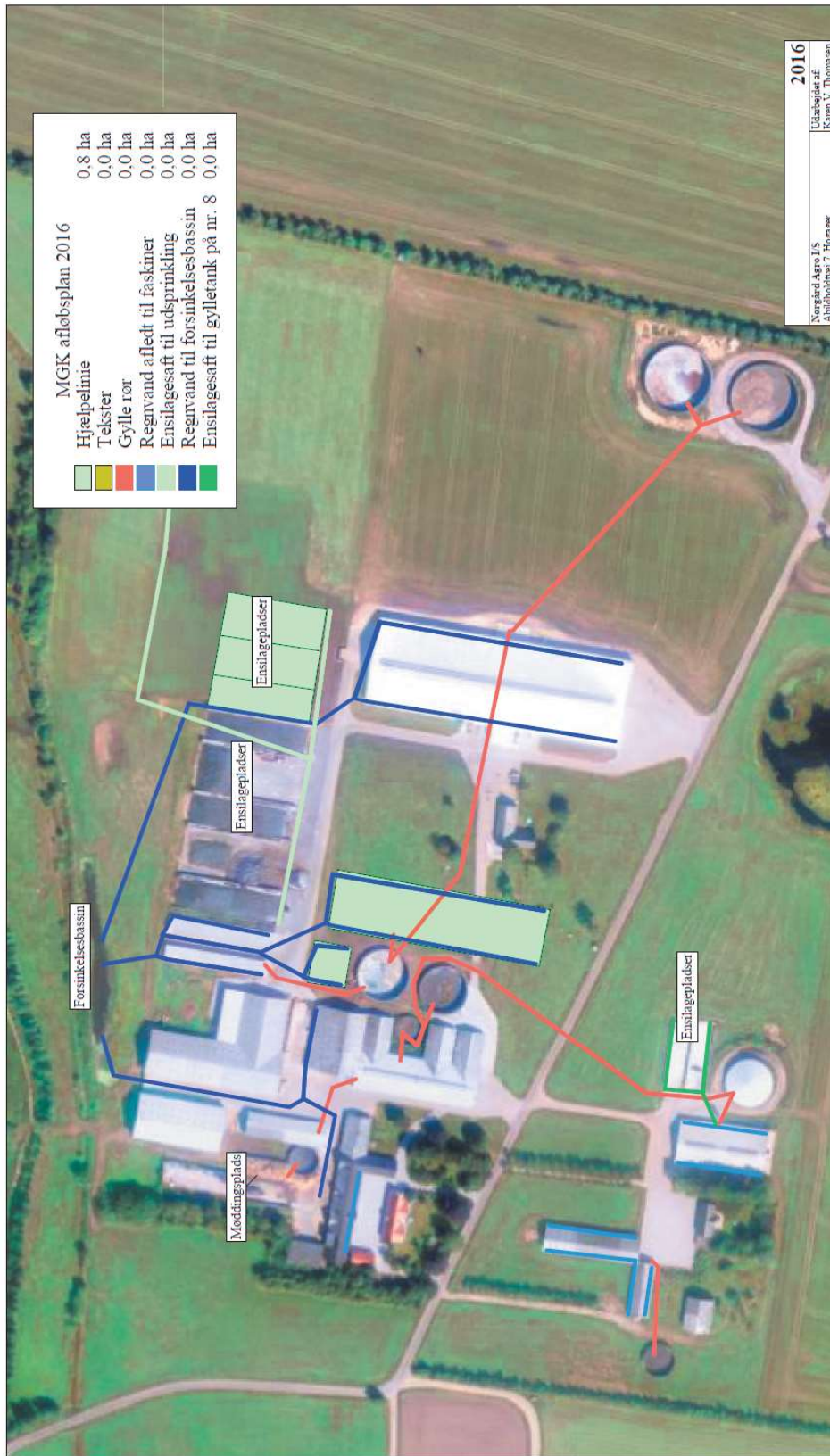
Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

Bilag 5 – Husdyrbrugets afløbsforhold

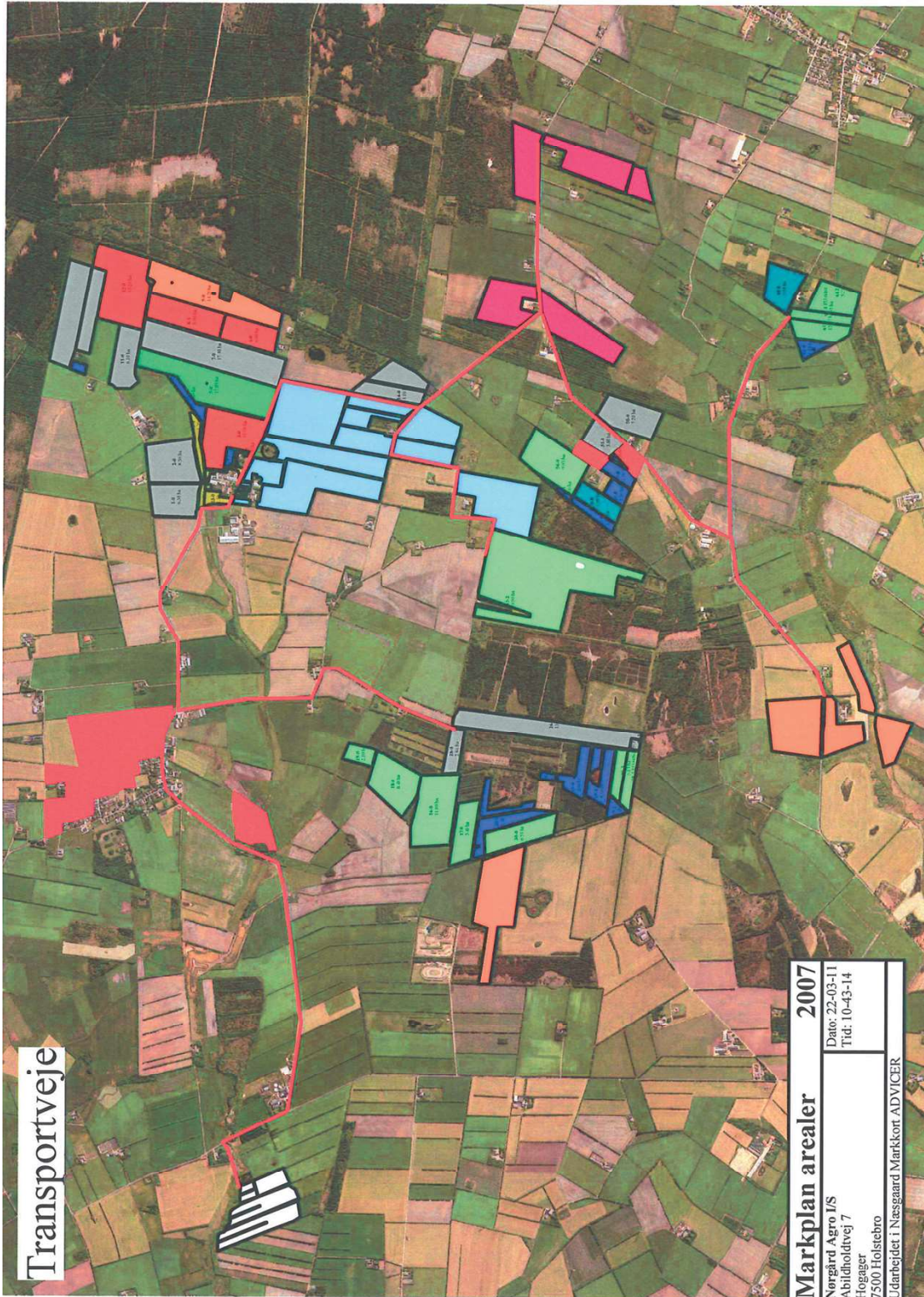
Afløbsplan

Bilag 6 – Gylletransportruter

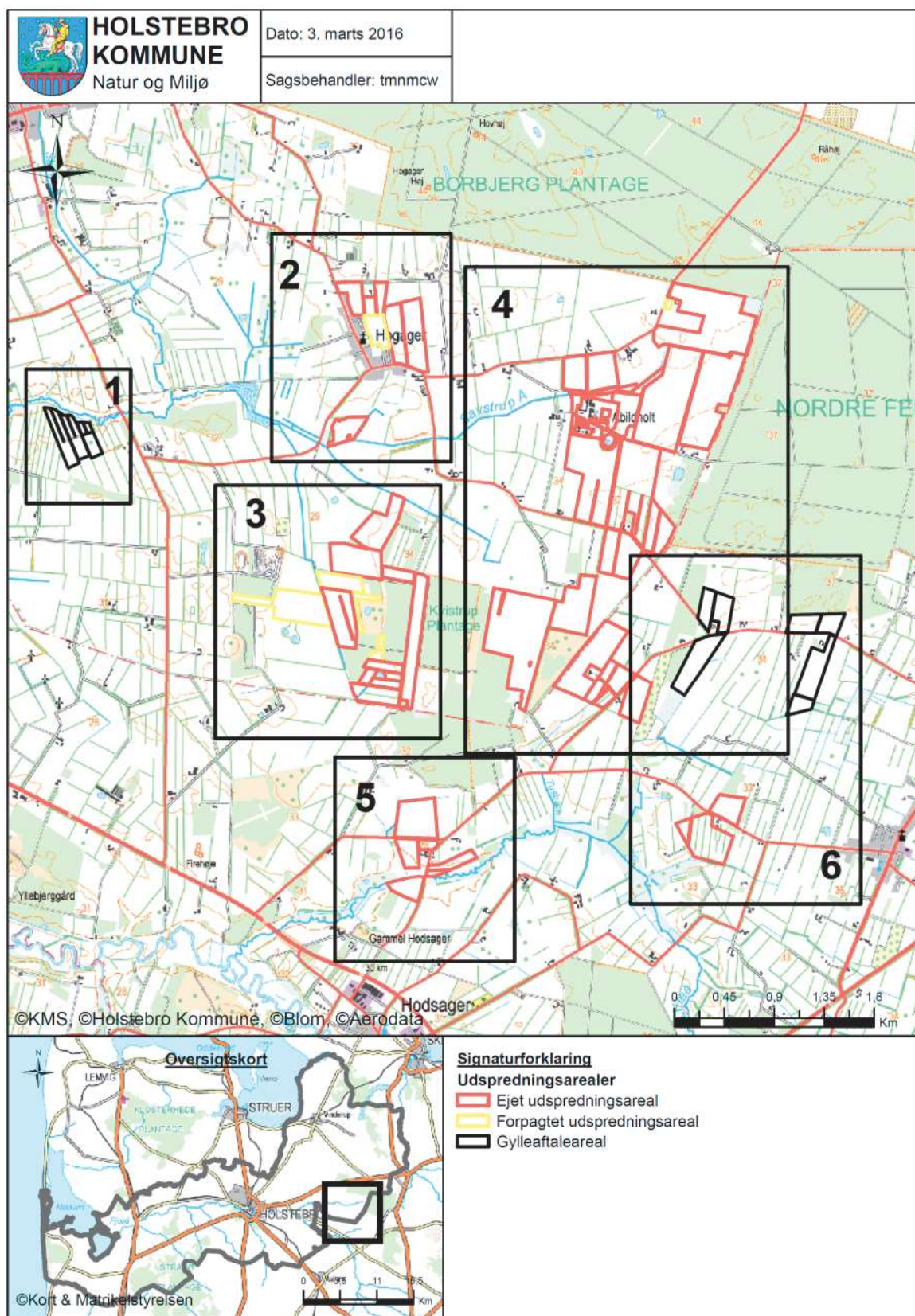
Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg

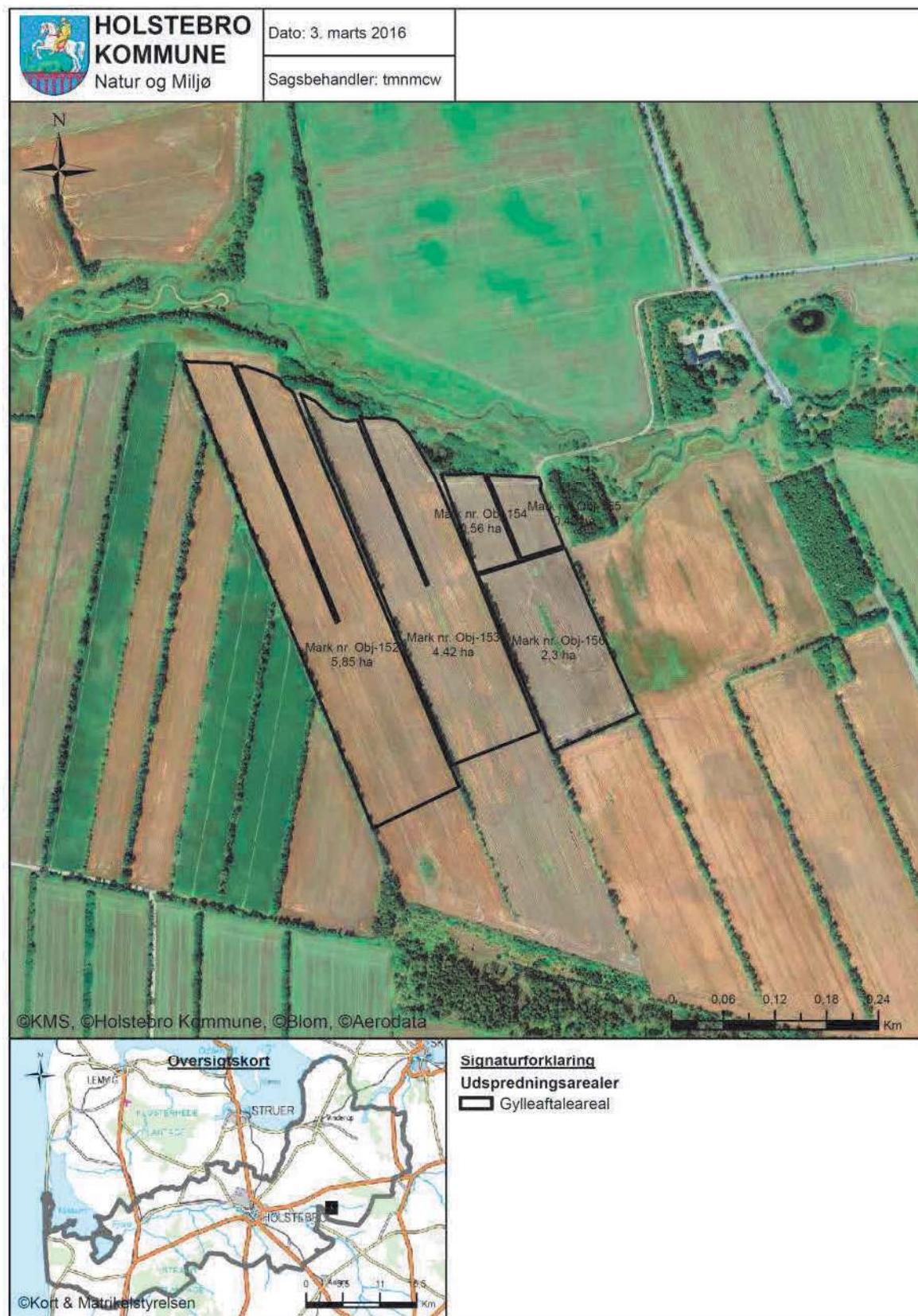
Bilag 8 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

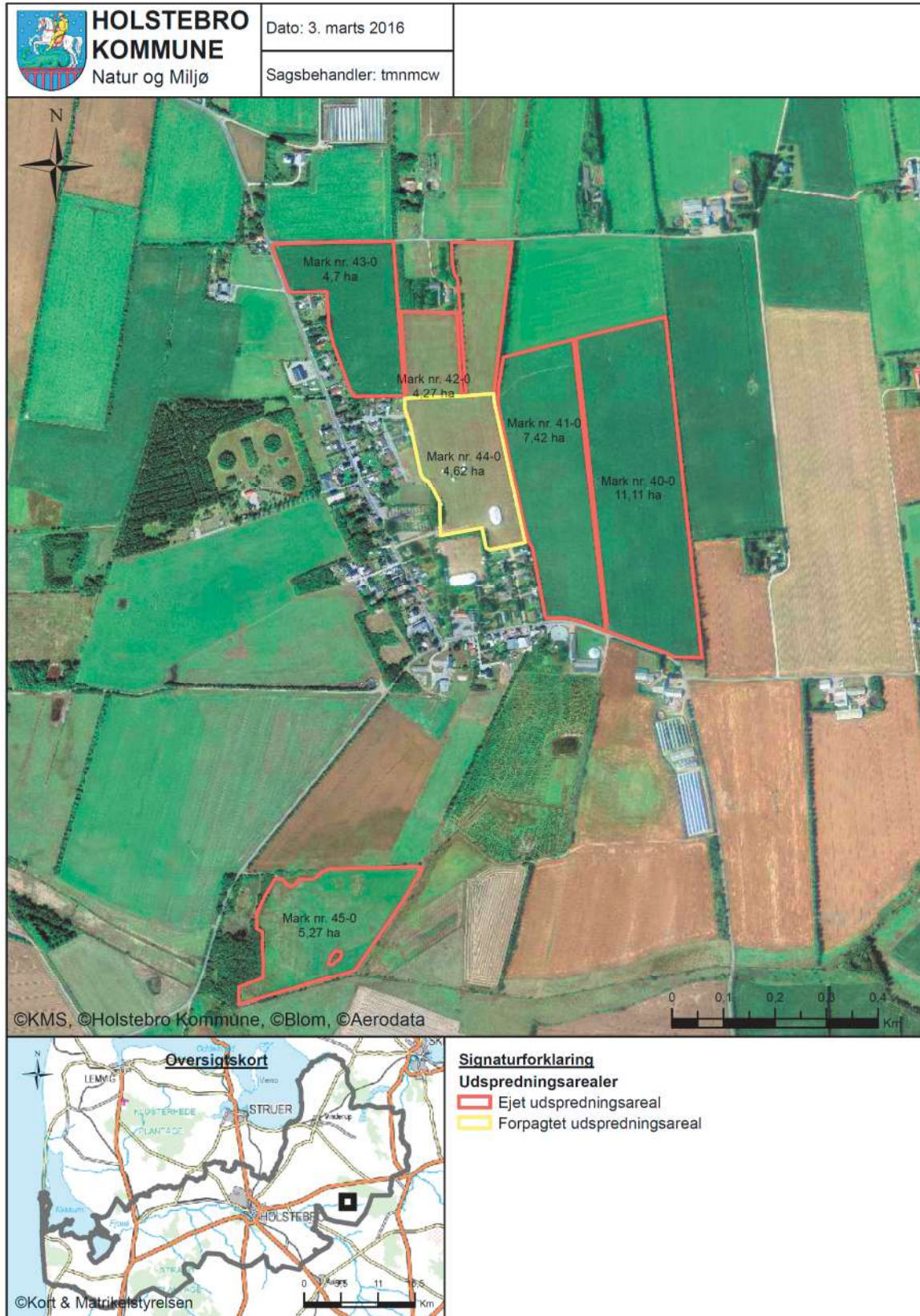
Bilag 9 – Arealer del 1/6

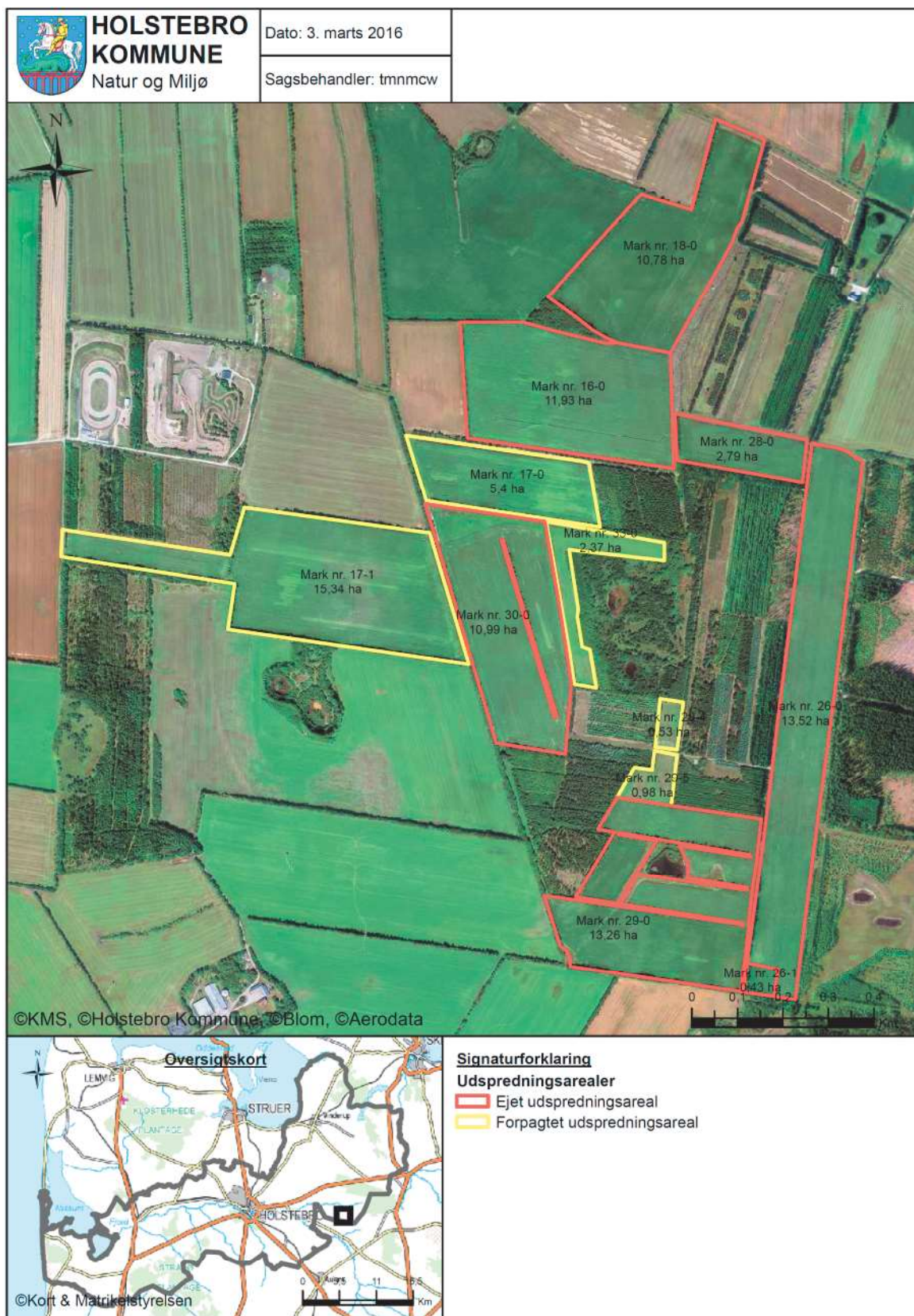
Bilag 9 – Arealer del 2/6

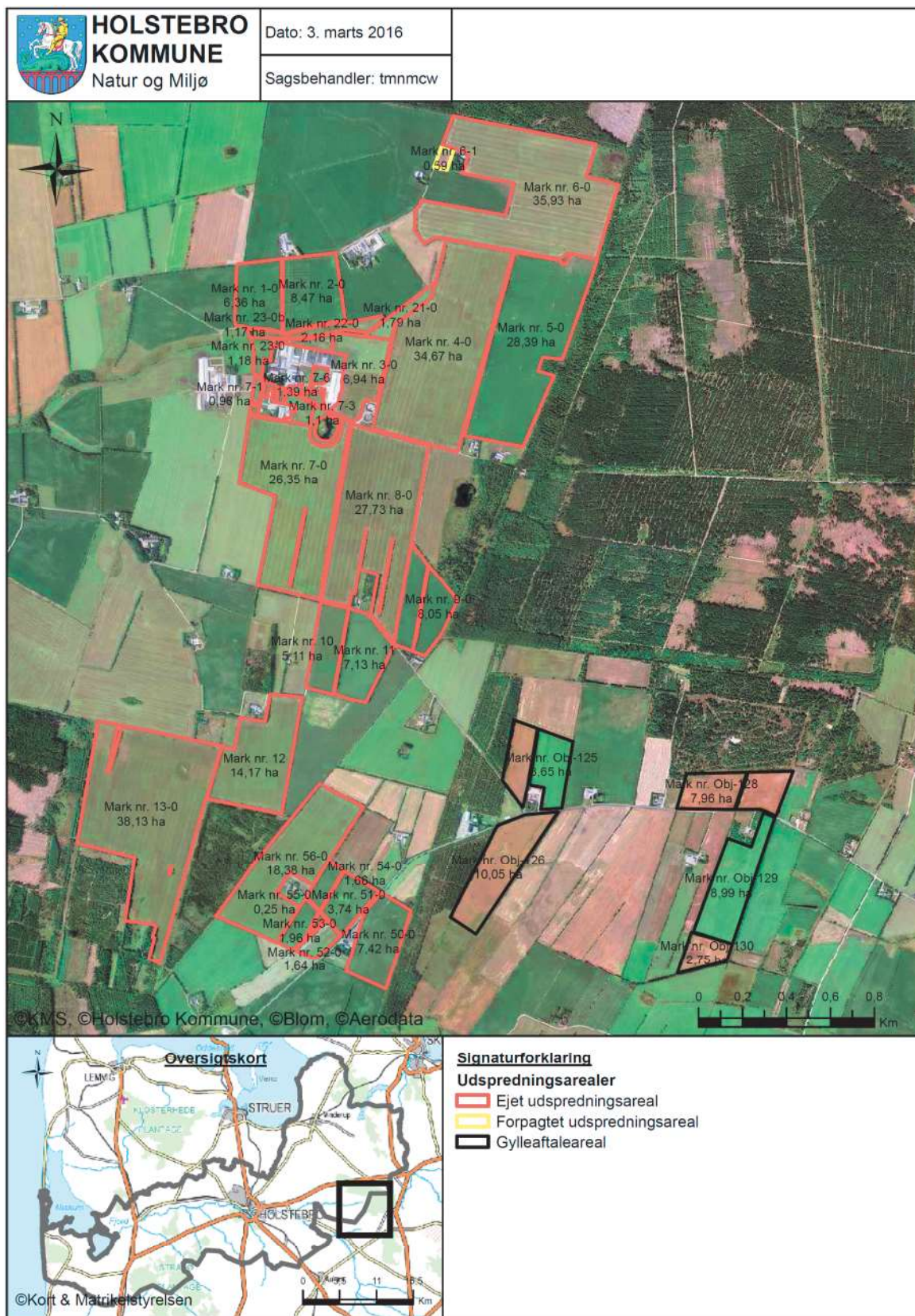
Bilag 9 - Arealer del 3/6

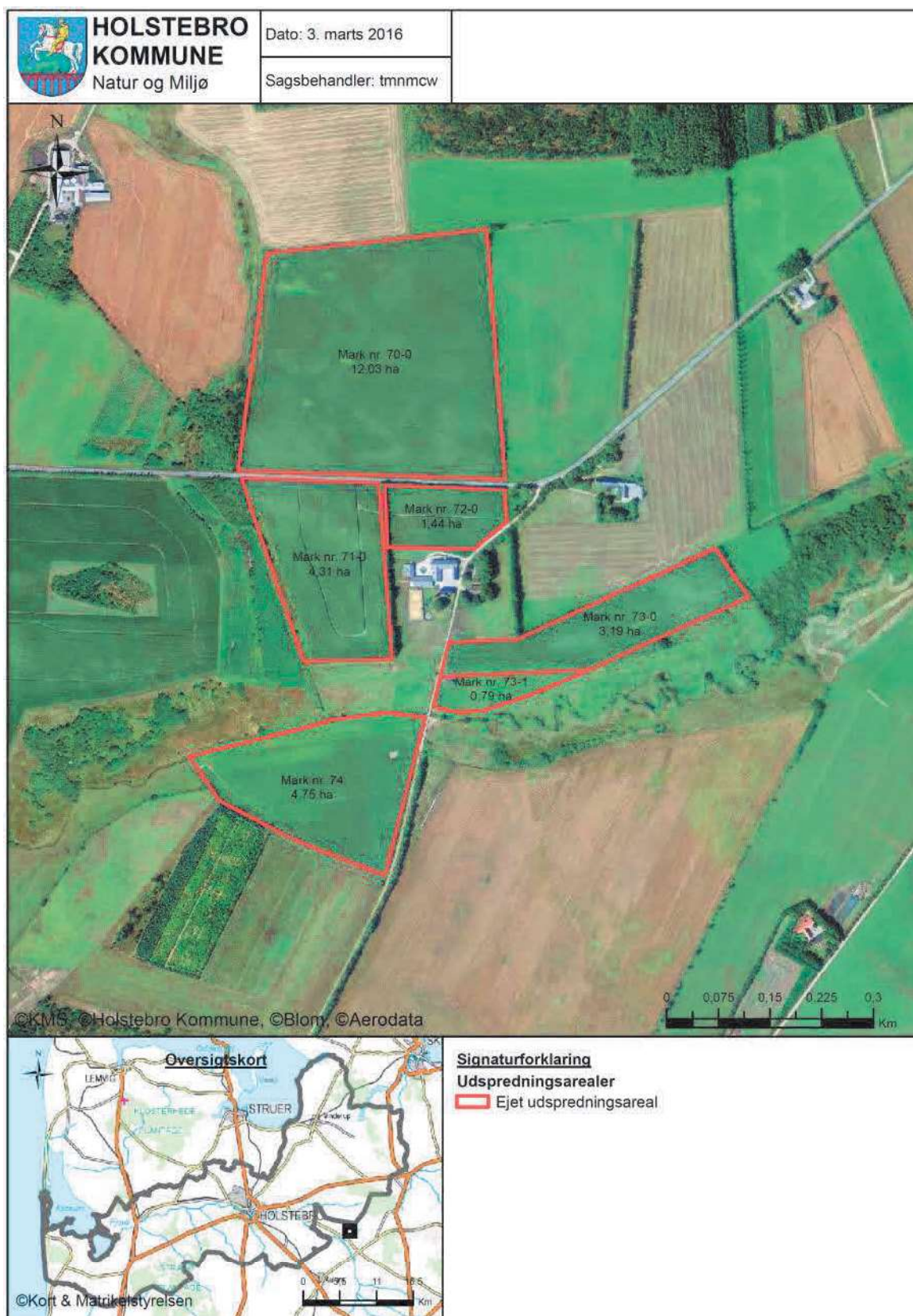
Bilag 9 – Arealer del 4/6

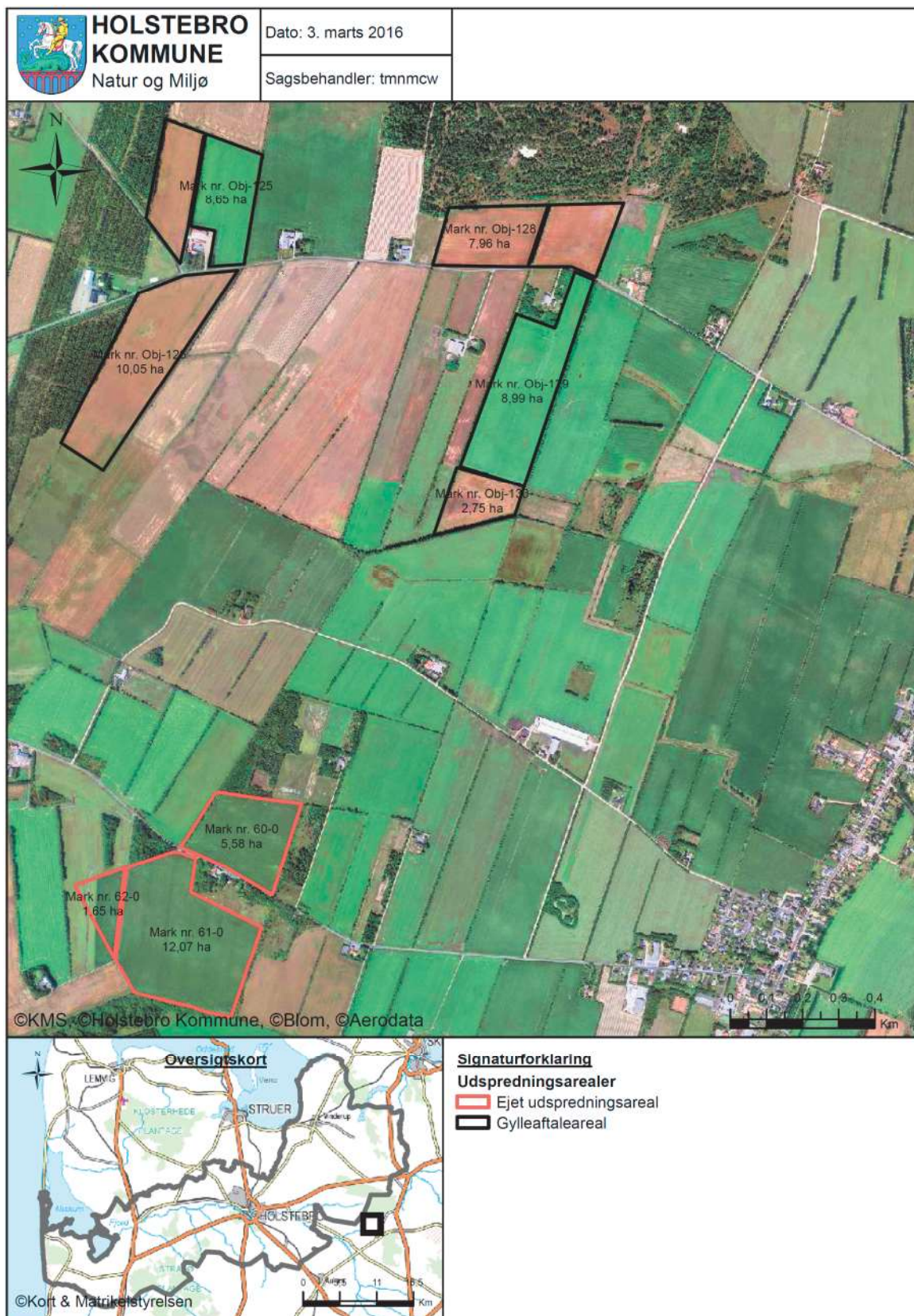
Bilag 9 – Arealer del 5/6

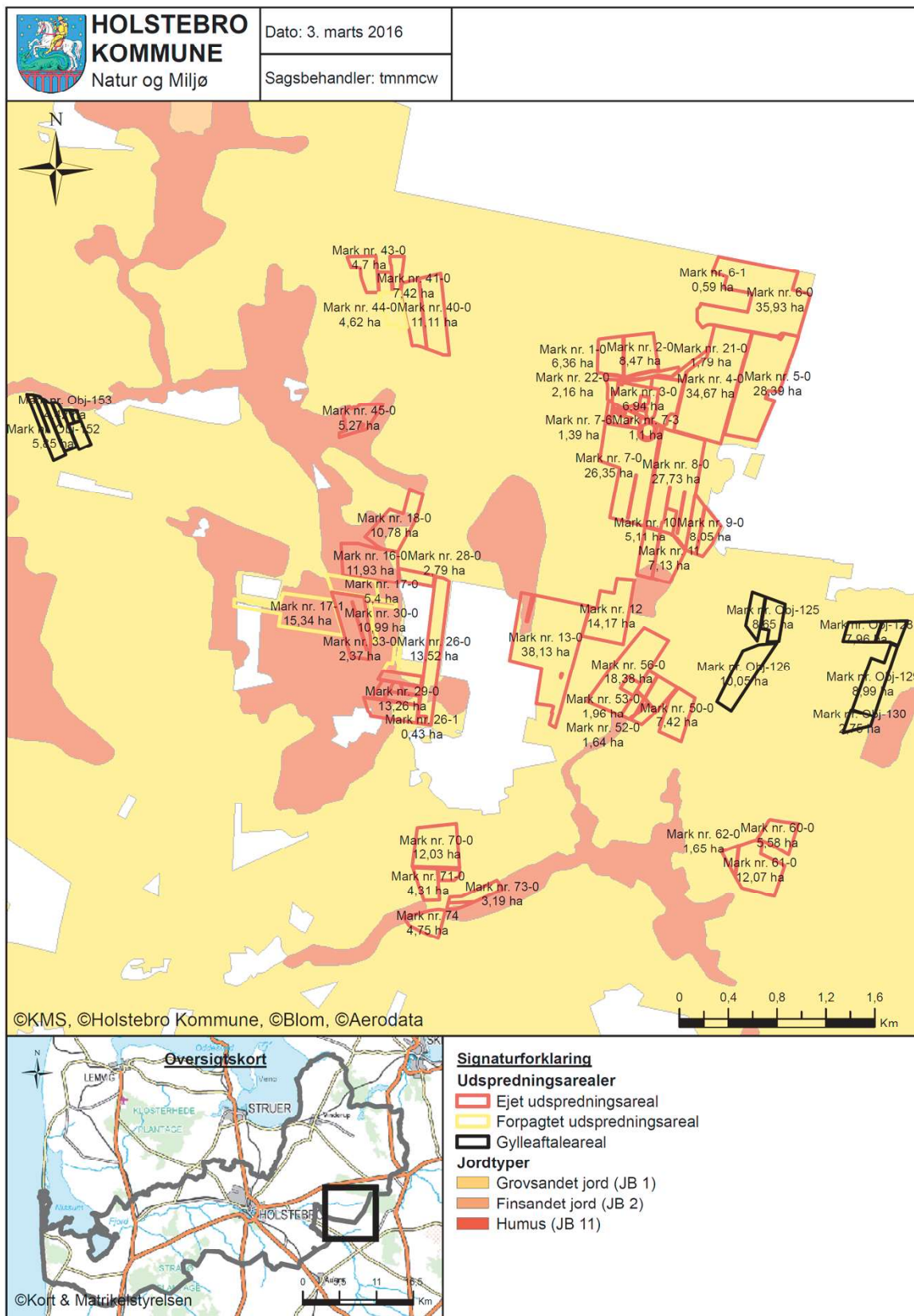
Bilag 9 – Arealer del 6/6

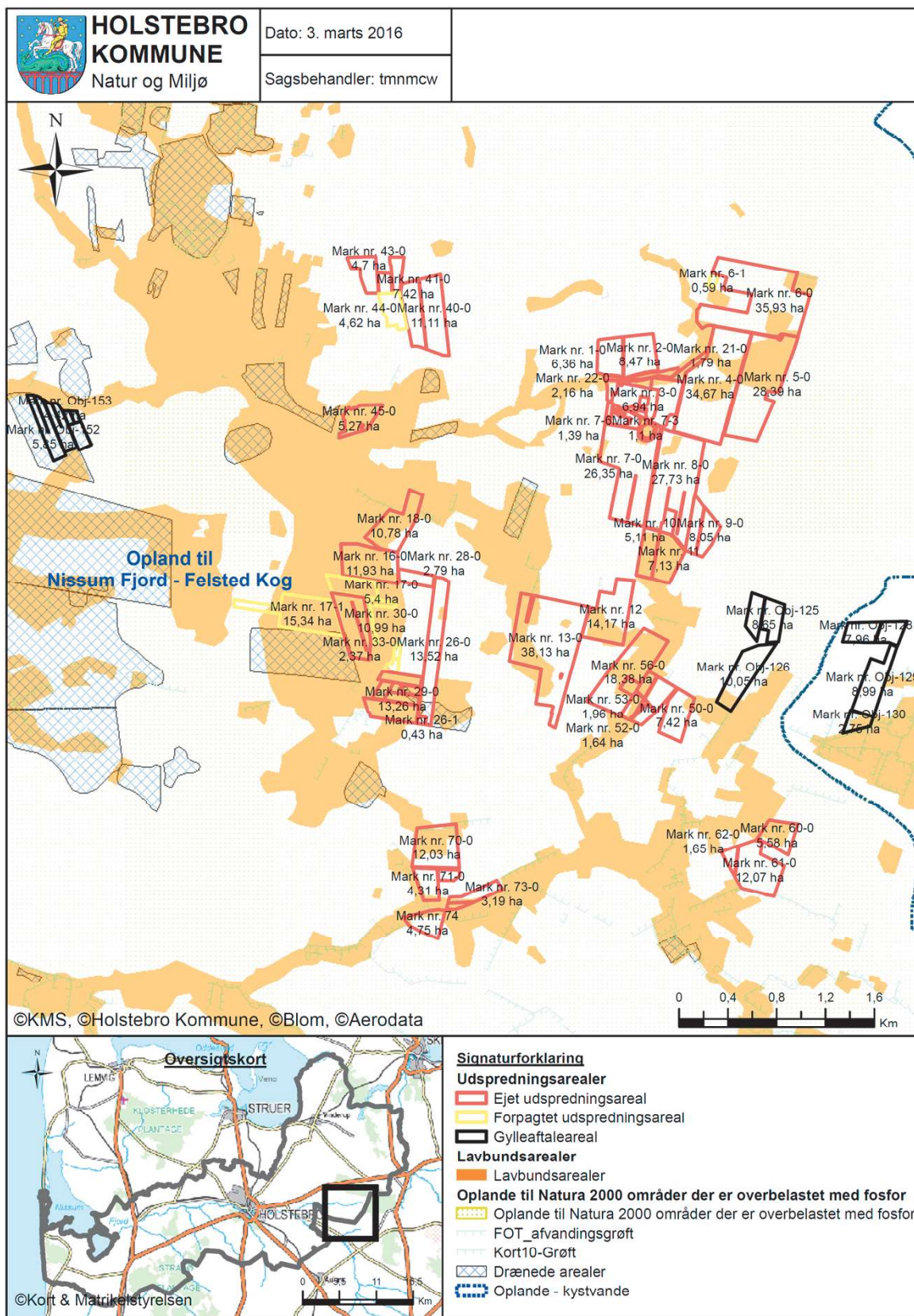

Bilag 10 – Jordbundstyper

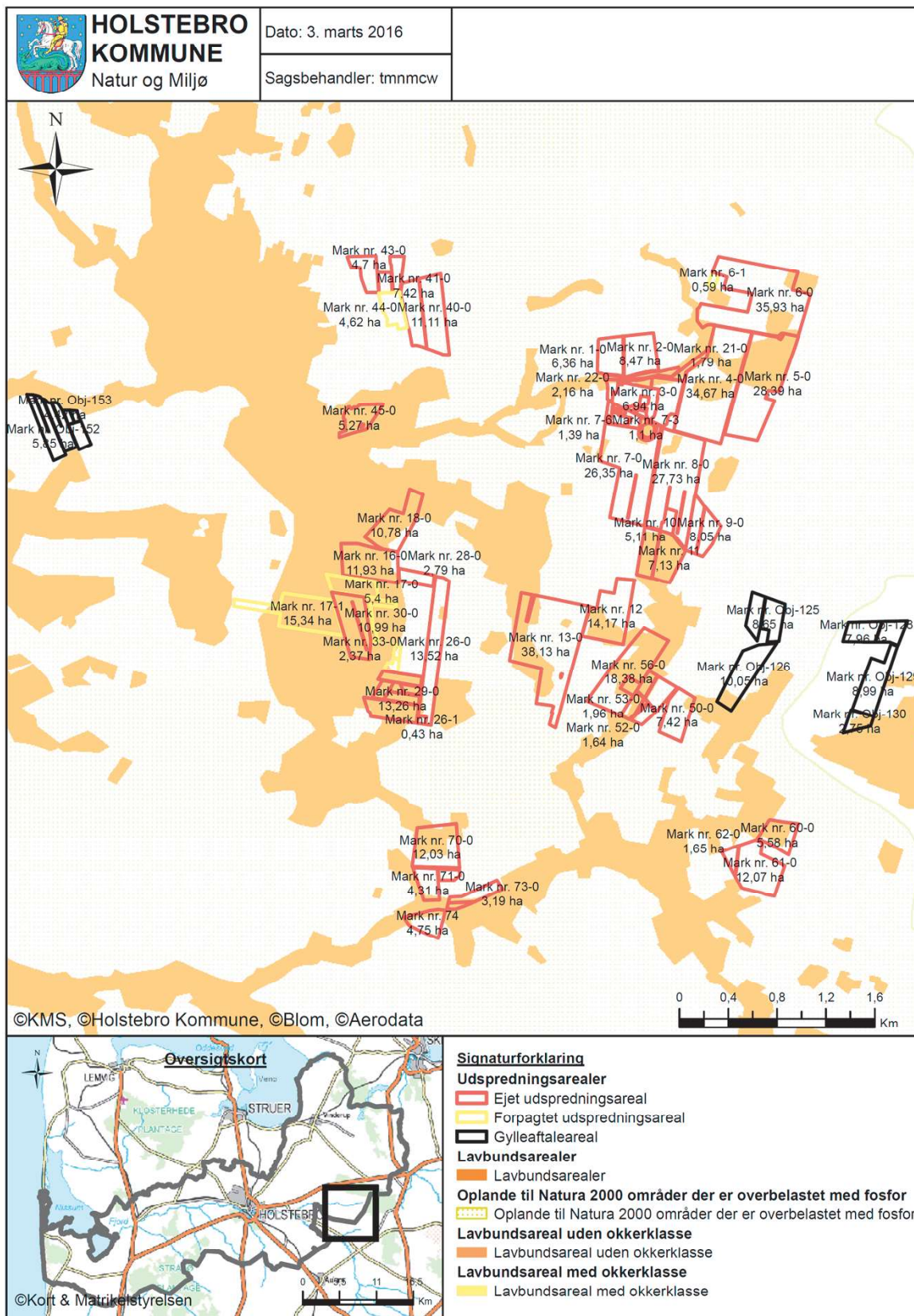
Bilag 11 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

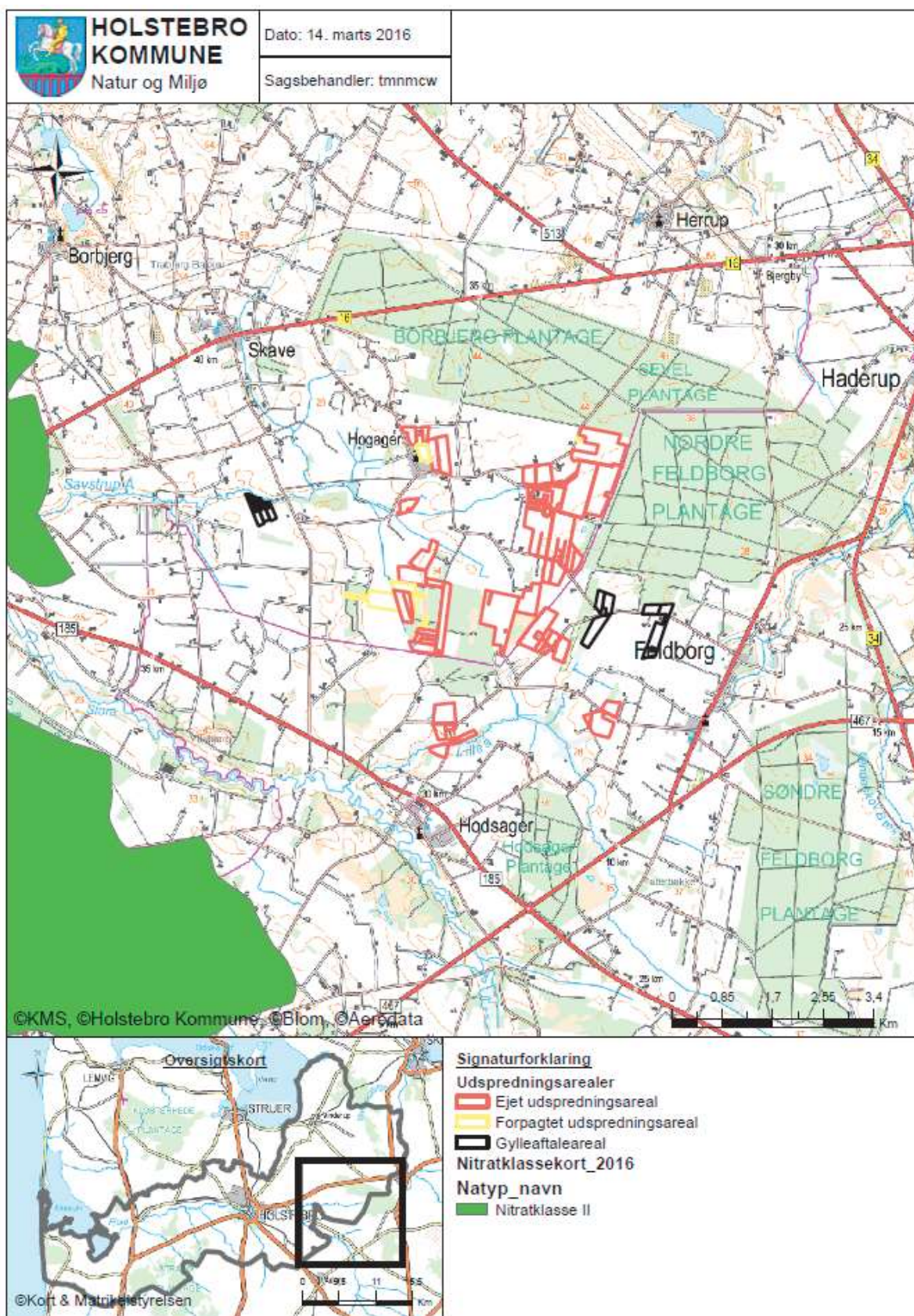
Bilag 12 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

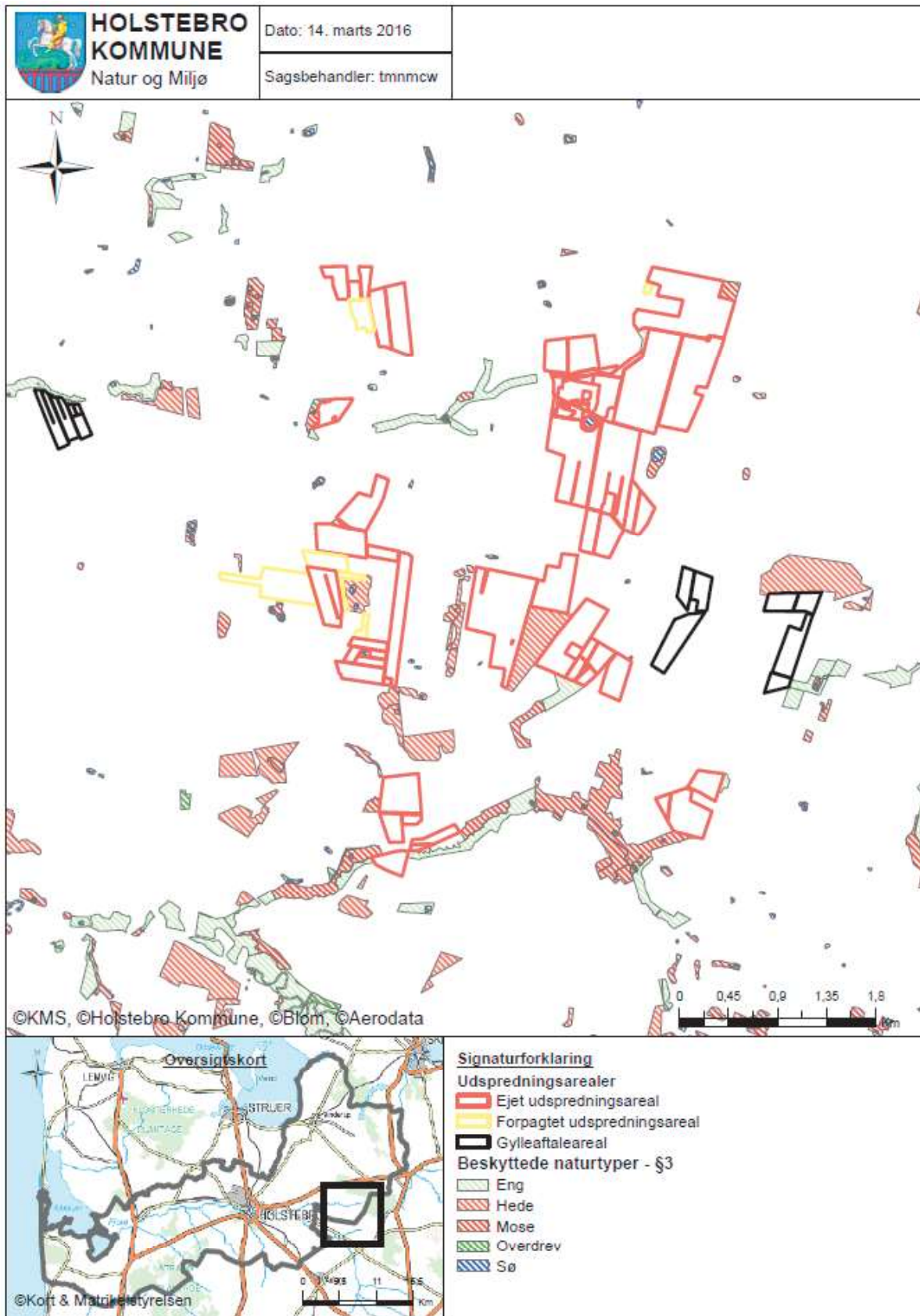
Bilag 13 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

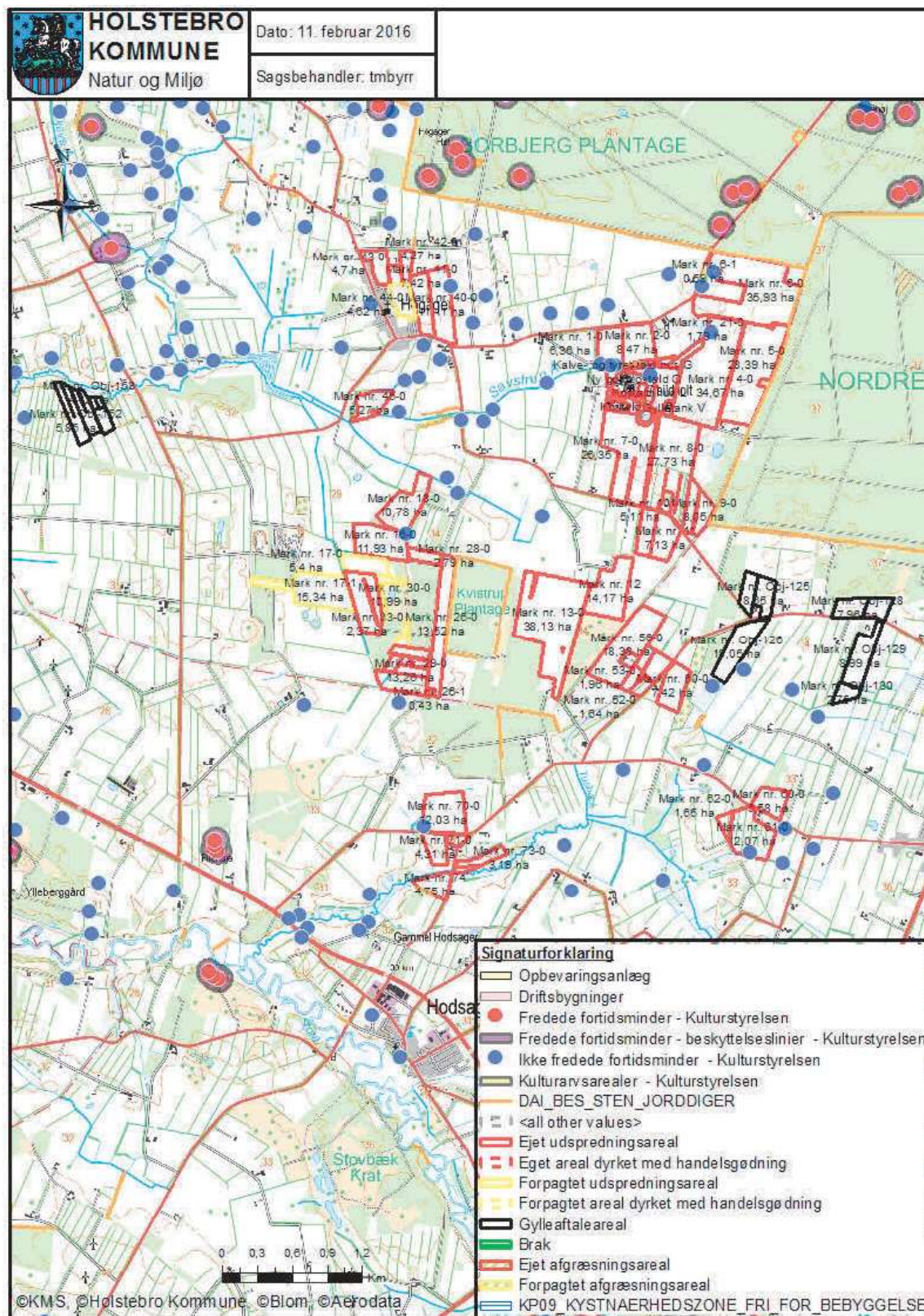
Bilag 14 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 15 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer

---

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 3

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

ENSILAGE I MARKSTAKKE

1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).

Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:

Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Bilag 16 – Driftsjournal - del 2 / 3

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gylletank I							
Gylletank II							
Gylletank III							
Gylletank IV							
Gylletank V							
Gylletank VI							
Gylletank I							
Gylletank II							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gylletank II					

Kan erstattes af eksisterende logbog over fast overdækning af gyllebeholdere.

FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af hændelse
Driftsfejl og alarmer		
Driftsfejl og alarmer		
...		

SERVICE FOR FORSURINGSANLÆG	Dato	Beskrivelse af service inkl. fejlretninger
Kontrol jf. servicemanual		
Kalibrering af pH-målere		
...		

Bilag 16 – Driftsjournal - del 3 / 3

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof (liter)												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune - 1/6

TEKNIK OG MILJØ

Nørgård Agro
Abildholtvej 7, Hogager
7500 Holstebro

Dato: 3. februar 2016

Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Louise Lindegaard Weinreich

Sagsnr.: 09.17.00-P19-77-12
(bedes anvendt ved henvendelse)

Nørgård Agro har søgt Holstebro Kommune om en udvidelse fra 1.702,71 De til 1.961,39 DE af deres bedrift efter §12 i Husdyrloven¹ af husdyrbruget beliggende på Abildholtvej 7, 8 og 9, 7500 Holstebro. Da bedriften udvides med mere end 250 DE har Holstebro Kommune valgt at udarbejde en ny §12 miljøgodkendelse. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det ejede/forpagtede areal beliggende i Herning Kommune udgør 80,86 ha og betegnes mark 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 60-0, 61-0, 62-0, 70-0, 71-0, 72-0, 73-0, 73-1, 74
2. Mens aftalearealet beliggende i Herning Kommune udgør 38,4 ha og betegnes mark Obj-125, Obj-126, Obj-128, Obj-129, Obj-130
3. Dyretryk ved ejede/forpagtede arealer er på 2,3 DE/ha med et K12-sædskifte
4. Arealerne er 70-0, 71-0, 73-0 og 73-1 er dræned, de resterende er ikke dræned

Herning Kommune stiller følgende vilkår til arealerne, der indgår i miljøgodkendelse af Abildholtvej 7 og som er beliggende i Herning Kommune:

1. Udbringningsarealerne skal dyrkes med et K12 sædskifte, der danner grundlag for beregningerne

Herning
Kommune

Miljø og Klima
Rådhuset, Torvet
7400 Herning
Tlf.: 9628 2828
Lokal 9628 8079

miki@herning.dk
www.herning.dk

Sagsnummer:
09.17.00-P19-77-12

Kontaktperson:
Louise Lindegaard Weinreich

Dato: 03-02-2016

¹ Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv., Lovbek. 868 af 03/07 2015 med senere ændringer

---

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune - 2/6

Herning Kommunes vurdering:**Aftalearealer**

I den ansøgte §12 miljøgodkendelse er der 5 aftalearealer på 38,4 ha beliggende i Herning Kommune. Se bilag 1 og 2. Det er en eksisterende gylleaftale med Martin Frederiksen, Hogagervej 28, 7540 Haderup. Aftalearealerne består af mark

Obj-125, Obj-126, Obj-128, Obj-129 og Obj-130. Der afsættes 54 DE husdyrgødning til arealerne. Arealerne er vurderet i den tidligere §21 udtalelse fra Herning Kommune den 8. december 2010. Vurderingen var dengang: *"Ingen af aftalearealerne er beliggende indenfor nitrattfølsomme indvindingsområder eller N- og P- klasse 1-3. Der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i habitatområde. Herning Kommune vurderer, at der ikke er forhold der medfører, at aftalearealerne kan betegnes som værende sårbare, og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse arealer. Der kan ikke stilles vilkår til robuste aftalearealer, og aftalearealerne vil dermed ikke indgå i vurderingen i denne § 12 godkendelse."*

Herning Kommune har gennemgået arealerne på ny og der er ikke kommet nye udpegninger, som betyder noget i denne sammenhæng. Arealerne ligger endvidere i fosforklasse 0.

Så underforudsætning af at arealerne ikke modtager mere husdyrgødning end hidtil godkendt og under forudsætning af den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes, vurderer Herning Kommune, at da aftalearealerne er robuste, der ikke er nogen ændringer i aftalearealet og der ikke tilføres mere husdyrgødning end hidtil, så skal der ikke udarbejdes en §16 godkendelse for disse arealer. Aftalearealerne omtales derfor ikke yderligere i denne godkendelse.

Påvirkning af grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitrattfølsomt indvindingsopland, nitrattfølsomt indsatsplanområde og nitrattfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet ved de generelle landbrugsregler.

Påvirkning af overfladevand**Referencesædskiftet**

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med vurdering af beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal decuden aktivt vælges et sædskifte.

Kvægbruget er omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha), som har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel, men bliver pålagt et K12-sædskifte. Det vil dog være muligt for disse kvægbrug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Det normale krav er på 70 %. Ansøger har valgt at bruge et K12-sædskifte ved udvidelsen på ejendommen. Det stilles som et vilkår, da bedriften drives med 2,3 DE/ha i miljøgodkendelsen.

Søer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Svanholm Sø, Knudmose Sø, Fuglsang Sø, Søby Sø, Kraftsværkssøen ved Herning, Gødstrup Sø, Sidetagssø M, Sunds Sø eller Søbylejet. Sunds Sø og Søby Sø er Lobellie søer beskyttet efter § 7, mens Gødstrup Sø, ifølge Herning Kommuneplan 2013-2024 er målsat som et område med naturligt og alsidigt plante og dyreliv. For de resterende søer må tilstanden ikke forringes. Derved har alle søerne et søopland, som der skal tages hensyn til.

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune - 3/6

Der er ingen vandhuller/søer på udbringningsarealerne. Mark 50-0 ligger ved en sø på over 100 m², som derved er beskyttet efter Naturbeskyttelsesloven. Der er 2 meter bræmme og marken er ikke skrånende end 6 ° ned mod søen.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af den nærliggende sø, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod søen og idet den er beskyttet af en 2 meters bræmme og et læhegn.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2013-2024 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Vandplaner for 2009-2015.

Nogle af udbringningsarealerne ligger ned til vandløb. Der er lavet minimum 2 meters bræmmer til vandløbene. Udbringningsarealerne skråner på intet sted ned mod vandløbene.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de nævnte vandløb, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbene.

Nitrat

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, derfor er arealerne robuste. Robustheden af arealerne vurderes ud fra, at arealerne ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da arealerne ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau med de stillede vilkår er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra de oplyste udbringningsarealerne.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

I forbindelse med udarbejdelsen af denne § 46 udtalelse er det aftalt mellem Herning Kommune og Holstebro Kommune, at Holstebro Kommune står for at vurdere og beregne påvirkningen af Nissum Fjord med kvælstof og fosfor fra udbringningsarealer beliggende i begge kommuner. Dermed har Herning Kommune ikke yderligere kommentarer til dette.

Påvirkning af natur

Spredningskorridorer

Mark 62-0 ligger i et område, der i Herning Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som spredningskorridor. Se bilag 2.

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Herning Kommune vurderer i dette tilfælde, at almindelig landbrugsdrift ikke vil påvirke de økologiske spredningskorridorer.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof: Kategori 1 natur:

Nærmeste Natura 2000-område er Sønder Feldborg Plantage N63, som er EF-fuglebeskyttelsesområde F42 og EF-habitatområde H56. Sønder Feldborg Plantage ligger cirka 3,1 km fra nærmeste udbringningsareal. Bilag 2.

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune – 4/6

Sønder Feldborg Plantage er beliggende nord for Herning mellem Karup og Holstebro. Natura 2000-området består dels af nåletræsplantage og dels af lysåbne arealer. Området rummer i tillæg til våd og tør hede arealer med veludviklet Sphagnum-hængesæk, samt små søer. Området rummer også tre større mosearealer med stedvis aktiv tørvdannelse og stedvis meterdybt tørvlag. Arealerne er successionsstadier mod aktiv højmoser i mosaik med nedbrudte arealer og hængesæk og består af ret store og stedvis intakte (ikke udgravede) moseflader. Disse arealer udgør grundstammen i levestedet for tinksmed. Arealmæssigt udgør den lysåbne del, der i dag indeholder habitattatur og levesteder ca. 40 ha af habitatrådets i alt 120 ha.

Sønder Feldborg Plantage er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af naturtyper såsom:

Nr.	naturtyper	Nr.	art
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (robellesøer)	A166	Tinksmed
3160	Brunvandede søer og vandhuller		
4030	Tørre dyværbuskssamfund (heder)		
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop		

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

De naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, er alle naturligt næringsfattige, og vurderes af Naturstyrelsen at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Levestedet for tinksmed som ynglefugl, herunder flere habitattaturtyper er truet som følge af uhensigtsmæssig hydrologi. Endvidere er tilgroning med vedplanter et mindre problem.

Intet af harmoniarealeret er beliggende mindre end 100 meter fra eller indenfor et Natura-2000 område. Dermed er der ingen væsentlig tab af ammoniak fra udbringning af husdyrgødning fra harmoniarealeret til Natura-2000 området.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealet ikke vil påvirke Sønder Feldborg Plantage væsentligt på grund af den lange afstand.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof: Kategori 2 og 3 natur:

Der er ikke registreret § 3 naturområder inden for udbringningsarealerne. Se bilag 2.

Nogle af markerne ligger op ad §3 beskyttet natur. Ved udbringning af gylle kan der konstateres påvirkning af nærliggende arealer på op til 1 kg N/ha/år indenfor 10 meter fra markkant som følge af afdrift. Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift.

Markerne var dyrket i nudrift. Der vil således ikke ske en intensivering af gødningstryk på markerne op til naturarealerne. De generelle regler vurderes på den baggrund at være sikkerhed nok i forhold til beskyttelse mod tilstandsændringer på de nærvæd liggende naturarealer.

Ammoniakfølsom skov

Mark nr. 50-0 ligger op ad et område som er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov. Derfor anbefales det, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at de generelle regler at være sikkerhed nok i forhold til beskyttelse mod tilstandsændringer på de nærvæd liggende naturarealer og de beskyttede hedeområder.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områdenhabitatområder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rastesteder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling,

² EF-habitatdirektiv fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune – 5/6

afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Da udbringningsarealerne tidligere har været anvendt til landbrugsdrift og dermed ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringningsarealer, vil landbrugsdriften af disse arealer i ansøgt drift ikke have en væsentlig negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Herning Kommune vurderer, at lovlig håndtering af husdyrgødning inden for udbringningsarealerne ikke vil have en væsentlig negativ effekt på de beskyttede arter.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse. De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alleer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsperiode eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil udbringningsarealerne beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kultur-miljø, fredninger mm., der er registeret i området.

Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Fredede områder eller
- Fortidsminder

Andre udpegninger

Mark 71-0 og 72-0 ligger i område, hvor skovrejsning er ønsket. Da der er tale om almindelig jordbrugsdrift, er projektet ikke i strid med udpegningen

Med venlig hilsen

Louise Lindegaard Weinreich
Agronom
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Direkte tlf. nr.: 9628 8079
Mail: mikll@herning.dk

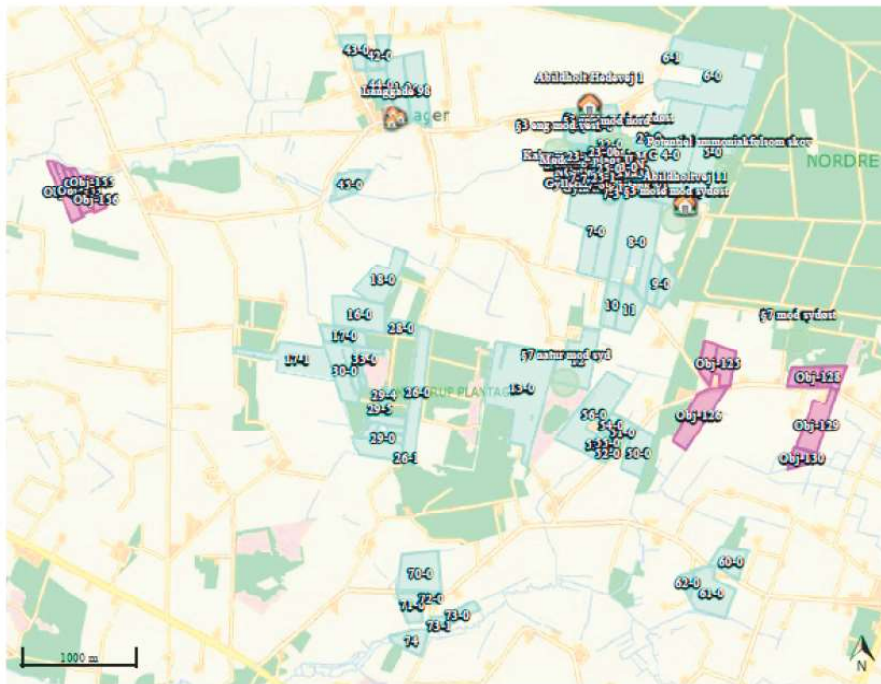

Bilag 17 – § 46 vurdering fra Herning Kommune – 6/6

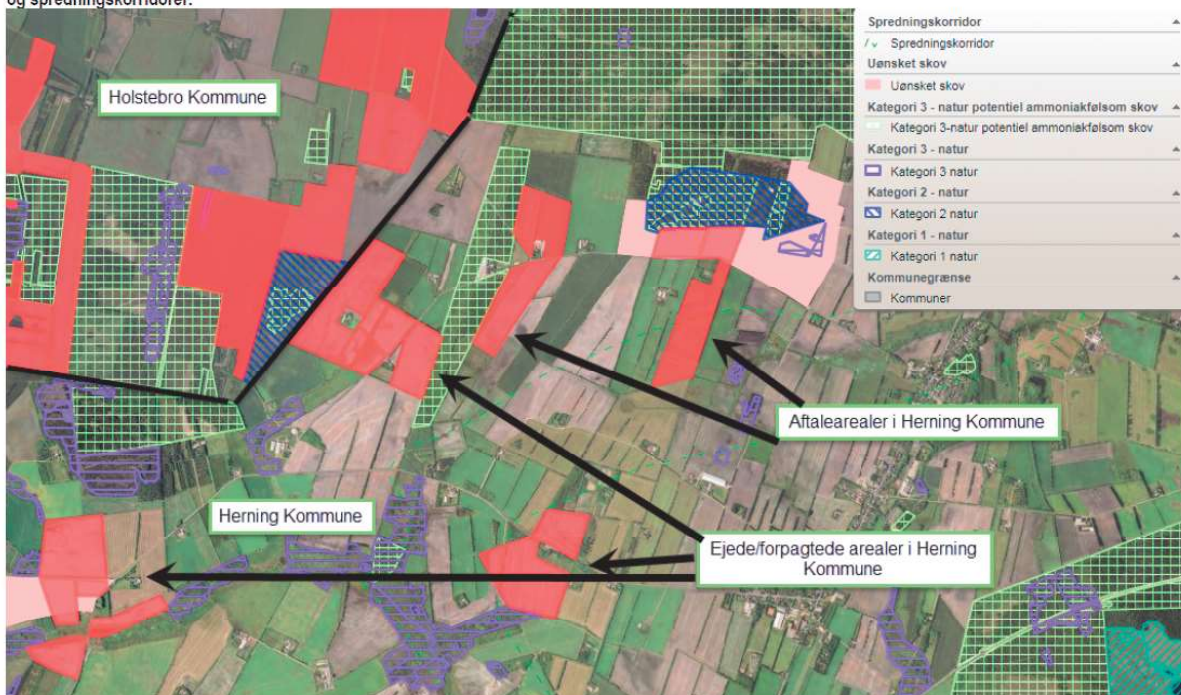
Bilag 1: Oversigt over arealerne beliggende både i Holstebro Kommune og i Herning Kommune taget ud fra ansøgningskema 83623 version 1. **Samlet visning (automatisk)**

- 6 -

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.datatilsynet.dk

Bilag 2: Oversigt over arealer beliggende i Herning Kommune i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur, samt potentiel ammoniak følsom skov, uønsket skov og spredningskorridorer.

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

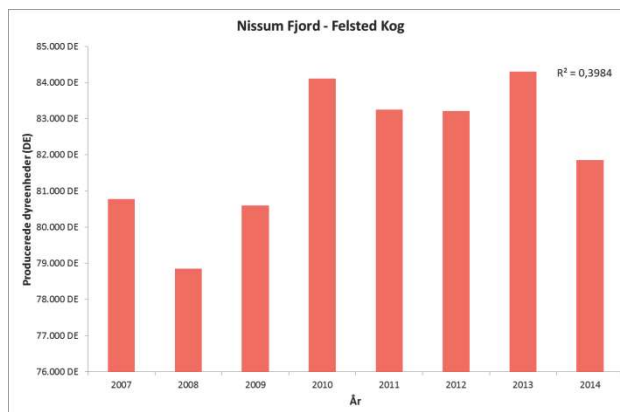
Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad(R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "liniær regressionsanalyse". Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Figur Error! Main Document Only.. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som natura 2000 område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I natura 2000 sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke har det godt, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).